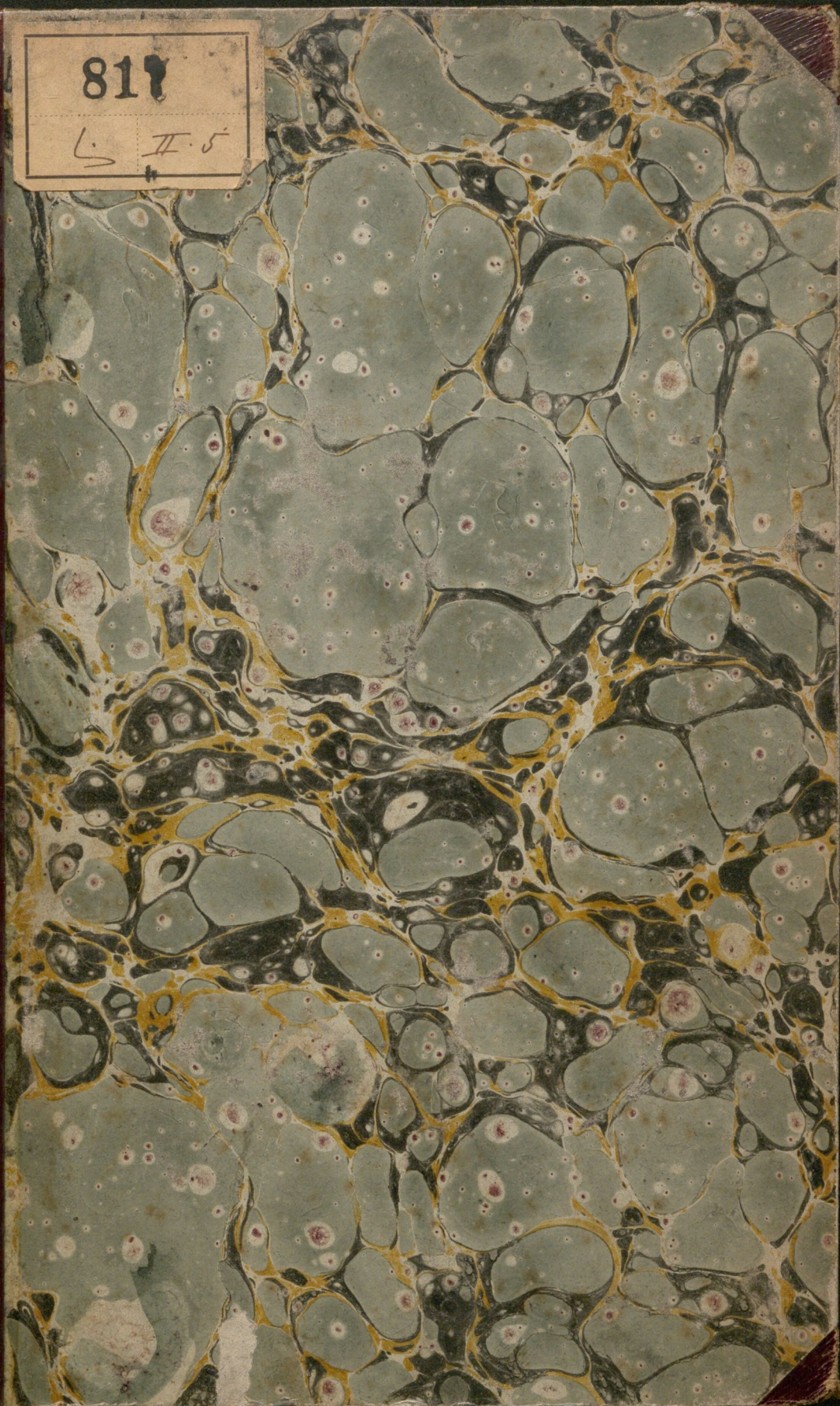


817

L. II. 5

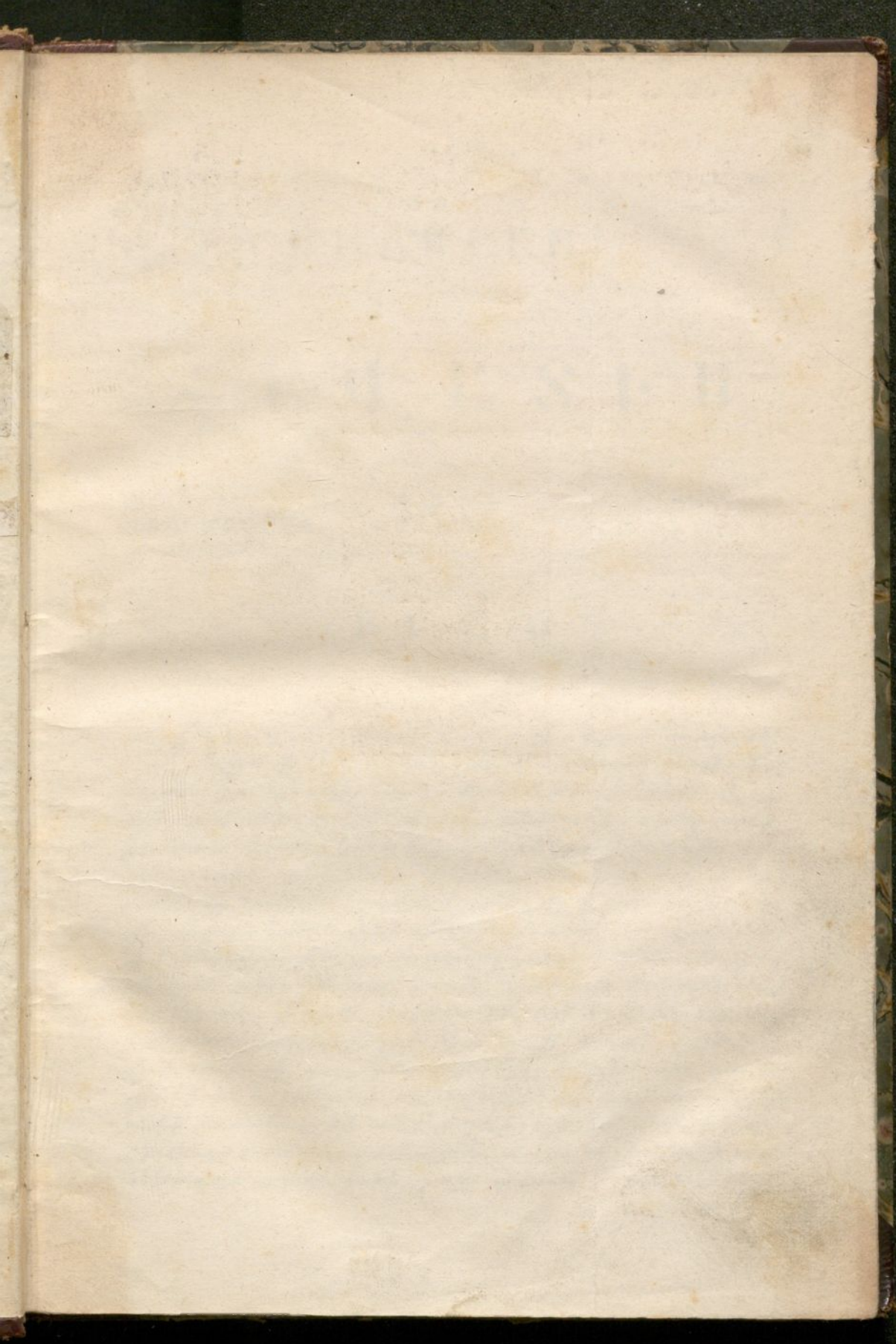


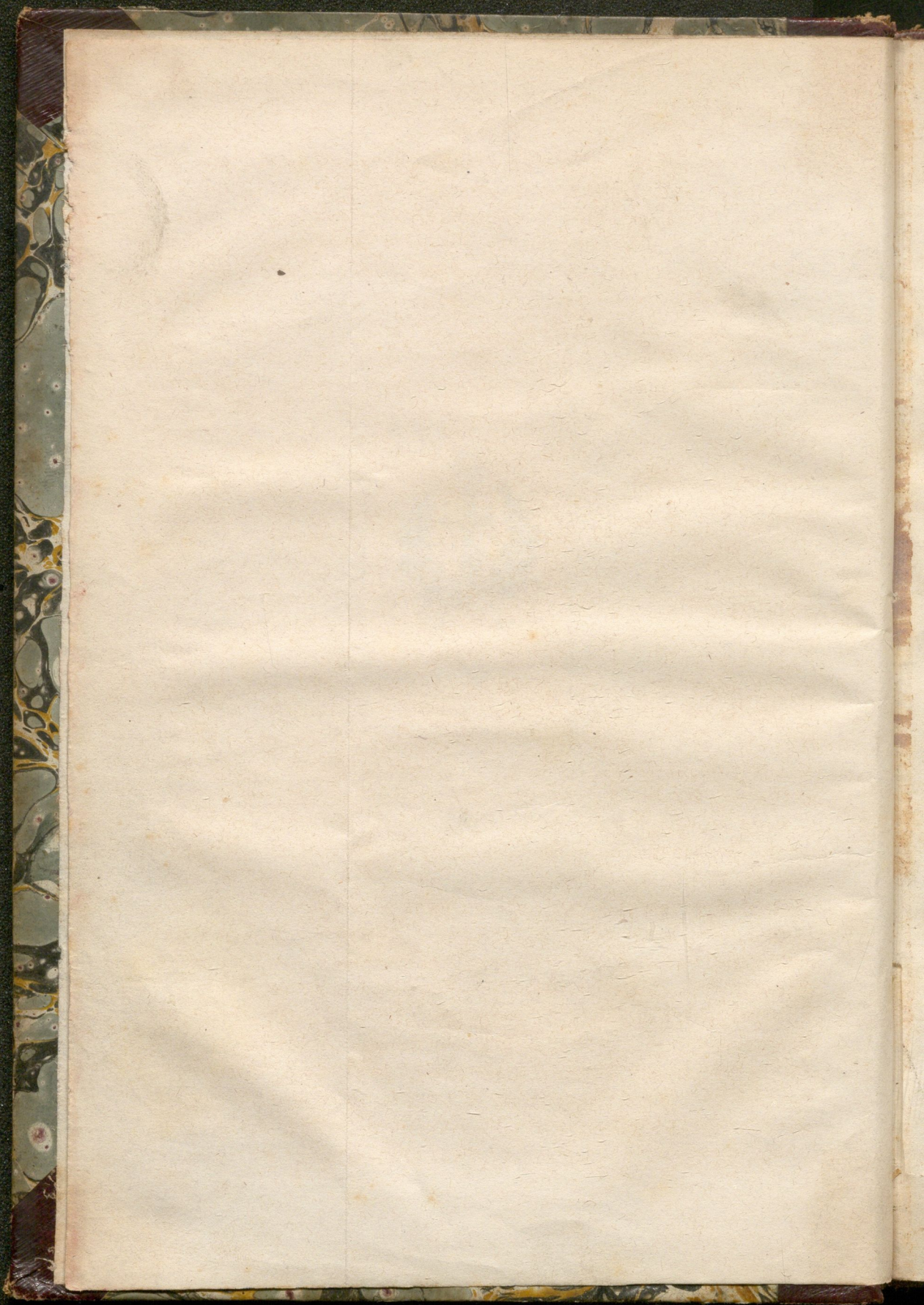
634 K.

339



~~5.634~~





ՄԻ ՃՄԸԸՅԻ

Հ Ե Վ Ը Տ Ի Ս

ՍԵՆԵ 1.

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1.

1852

ՃԻԼՏ 1.

ԹՇՌԻՅՆԻ ՍՆԵԻ 1.

Ի Լ Ը Ն

ՃԻԻՄԼԵՅԵ մայիսի ամիս քի, Հագգ տուպհանէ-
հու վէ թաալա հագրէթլէրի պիլ ճիւմլէ քեայինաթը
հօգտան վար իյէտիկի հալտէ, մերհամէթը իլահիյէսի վէ նի-
մէթը րէպպանիյէսի իլէ, հէր պիր մաիլուգէ, պիրէր տիւր-
լիւ հասսէ վէրէրէք էհեա խոիւպ, էշրէֆը մալսուգաթը օլան
պէնի ինսանէ տախի էգգէմը լութֆուհու, եանի ազլ ու ֆի-
րասէթ վէ նութգա գապիլիյէթ պաիլ վէ իհսան իյէմիլ տիր
քի, անլէրին իսթիմալիյէ պէնի ինսան գուվլէյի հասսիյէթի-
նի իլա նիհայէ արթըրըպ վէ չօղալուրպ, էնվաի մէնֆաաթ քէսպ
իթմէքտէ տիր: Սէսէլա կէօզուէ պիթթապի կէօրիւճիլլիւք
վար իսէ տէ, կէօզիւն հիւքմ իւ թէյսիրի եէթիլմէտիյի մա-
հալի րէսմ իթտիրէրէք, քիլի կէօրմէտիյի մահալի տախի կէօ-
րիւր օլուր: Վէ գուլագտա իշիաիճիլլիւք վար իսէ տէ, գուլա-
ղըն հիւքմ իւ թէյսիրի եէթիլմէտիյի մահալին սէտալէրինի
տախի ինսան եաղը իլէ տուլար օլուր: Սէսէլա վէճհ իլէ պիր
քիմսէ պուլունտուղու մահալտէն, ախէրէ նագլ իթմէյէ հա-
ճէթի գալմայարաք տախի, բուլի գէմինտէ արգգաթէ շայան

հէր պիր վուգուաթը մաթլուպ իթտիկի հալտէ կէորիւր վէ տույար օլուր : Պինայէն ալէյհ պունա տախի պիր սուհուլէթ օլուպ , խալքը զահմէթ վէ քիւլֆէթէ կիրիֆթար իթմէմէք ի- չիւն , Լըրուպատէ վէ մահալլը սայիրէտէ , պէհէր եէվմ կէօ նակէօն զազէթա վարագալարը թէլիֆ օլունարագ , հալքա միւ լիօնլար իլէ նէշը օլունմագտա , վէ Լսիթանէտէ վէ Լգմիրտէ , վէ Վ իէնա վէ Վ էնէտիկտէ տախի , պիս սիրայէ միլլէթիմիզէ մախսուս պու միսիլլու հավատիս վարագալարը թապ վէ նէշը օլունարագ համո օլուն միլլէթին պու պապտէ օլան զարու- րէթի միւմքին մերթէպէ տէֆ իւ իզալէ գըլլնմագտա խտէ տէ , պունլարը օգույուպ աննամաք ֆրանսըզ վէ էրմէնի լիսանլէրի թահսիլինէ միւհթաձ պուլունուպ , պու թահսիլին վագթընը կէչիրմիշ , վէ եա սինլէրի , եա մէշլուլիէթլէրի վէ եա գուու- րէթլէրի թէվագուֆ իթմէյէն , Լսիթանէտէ վէ թաշրալէրտէ միւթէմէքքիւն պինլէրձէ ճանլէրի , պու միւմքին իւլ հուսուլ մէնֆաաթտէն մահրում իթմէք հագ մը տըր . . , վէ պիլտիք- լէրի պիր լիսանտէն օգույուպ ալնայապիլիքէն , անլէրի պէ- հէր եէվմ հավատիս իչիւն շունա պունա միւրաճաաթ իթմէք իհթիաճընտա պըրագմագ ճայիզ մի տիր . . . : Լմա տինէձէք քի , հէր քէս պիթթապի լիսանը մատէրզատը օլան էրմէնիձէյի թահսիլէ մէճպուր տուր . անա թէշվիք իտէձէք սէպէպլէրի արթըրաճաք եէրտէ , թիւրքձէ Սէճմաայը Հավատիս չըքար- մաք լիսանը էրմէնիին իհմալ վէ իպթալինէ ազիմ պիր վէսիլէ տիր : Վ ագաա պու տա խաթըրա կէլիր , անճաք զանն վէ գը- յասը աճիզանէմիզ պունուս մուղայիրի տիր . նիչիւն քի լիսանը էրմէնիտէ թապ ու նէշը օլունան զազէթա , վէ քիթապ , վէ էվրագը սայիրէյէ նիսպէթլէ , պու Սէճմաայը Հավատիս , տէր- եատէն ճիւզէի պիր տամլա տիմէք օլուպ , պունու օգույան- լար էտնա պիր թէլէզզիւզ հասըլ իթտիքլէրի հալտէ , լիսանը էրմէնիտէ թէլիֆ օլունան էվրագ վէ մաթպուաթըն քեաֆ- ֆէսի թէրճիւմէ օլունամայաճաղընը բանա հիսս վէ իտրաք ի- տէրէք , աճապ պու տէրեայը մալիւմաթտէ տահա նիչէ պիլլէմէ . տիլիմիզ վէ իչիտէմէտիլիմիզ ահվալ վէ վագաա պուլունապիլիր թէֆէքքիւրիւ զուհուր իտիւպ , օլ վէճհ իլէ պու րեսայլէնին լիսանը մէզպուրուն թահսիլինէ պէօյիւք պիր տէլիլ վէ միւճի- պի զայրէթ օլաճաղընա տախի շէքք վէ չիւպհէմիզ եօք տուր : Իշտէ էօթէտէն պէրիւ աճիզանէ խայրխահը պուլունտու-

ղումուզ միլէթիմիդէ պու եիւզտէն պիր խըզմէթը խայրիյէ է-
տա իթմէք է մէլ վէ արզուսիյէ իշ պու Սէճմաայը Հափաթի-
սին թէլիֆ վէ թէրճիւմէսինէ իպթիտար իյէյիւպ, նիյէթը
խայրիյէ վէ սսիհէմիդէ հիւրմէթլէ թէվէճճիւհիւ գալպ իլէ
հիւսնիւ գապուլէ շայան պույրուլմասը միւթէմէննա տըր :

8. ՎԱՐԴԱՆ ԵԱՆ :

Իշ պու Սէճմաայը Հափաթիս, սէնէ իիթամընտա պիր ճիւս
քիթապ օլմագ իւղըէ շիմսիլէք այտա պիր տէֆա, վէ պէհէր
այըն իպթիտասընտա թապ ու նէշը օլունարագ, մէմալլիքի Օս-
մանիէնին վէ Լըրոպանըն վէ մէմալլիքի սայիրէնին իսթիմանէ
շայան օլան հափաթիսաթընտան մաատա, իլիւմ վէ ֆիւնուհ,
վէ սէնաաթ վէ սայիրէյէ տայիր վագի օլան իճատաթ, վէ շիւր
վէ լէթայիֆ, վէ սայըր մալիւմաթը միւթէնէվիէյի տալի շա-
միւ օլաճաք տըր :

ԻԵՍԱԼԻԻ ՄԵԶՊՈՒՐԷՆԻՆ ՍԵՄԵՆԻ

Իշ պու նոյեմբեր այընտան իթիպարէն օն տէօրտ այըղը 80
ղումուշ տուր :

Պիր սէնէլիկի 72 զումուշ տուր :

Լըթը այըղը 40 զումուշ տուր :

Իւշ այըղը 20 զումուշ տուր :

Վէ եալընըզ պիր այըք մաթլուպ օլունտուղի հալտէ սա-
նէսի 8 զումուշ տուր :

ՆԱԼԱ՝ մէսնէտ նէշին օլան փատիշահը մուազզամ վէ իմ քերթթօր, վէ քրրալ վէ քրրալիշա, վէ տուգա վէ քրէնա թէս միւն գրլընան հիւքիւմտարլէրին, վէ էվլատ վէ ադրապա վէ թտալիւգաթլէրինին իամ վէ սինլէրի, վէ հիւքմ իթաիլլէրի մէմլէքէթլէրինին ճէսամէթի վէ էհալի վէ նուֆուսլարլընն սայրսը, վէ գուվլէնի ասկէրիյէ, վէ պահրիյէ, վէ մալիյէլէրինի պիլմէք, Լըրուպա վուգուաթլընա աշնա օլաճաք պէվաթէ էհէմ վէ էլգէմ օլտուղունտան, պունլարտան պիրէր մրգատար շէյ, պալալը Սէճմատէ պէհէր տէֆասընտա թահրիր օլունաճաք տըր :

ՓԱՏԻՇԱՀԸ ԱԼԻ ՕՍՄԱՆ

Ըն (Օսմանտէն օթուզպիրինճի փատիշահ օլան շէվքէթլիւ Սուլթան Լպտիւլ Սէճիտ իպնի Սուլթան Սահմուտ Ղազի իան, հազրէթլէրի, 1738 շապան 11 վէ 1823 ապրիլ 8 թարիխիլէ տիւնեայէ թէշրիֆ պուլուրուպ, 1700 ըէպիլ ախըր 19 վէ 1839 յունիս 18 թարիխիլէ թախթը սալթանաթը սէնիյէլէրինէ ճիլիւս պուլուրմուշար տըր :

ՇԱՀԱՏԻ ՎԷ ՍՈՒԼԹԱՆԱՐԸՆ ԹԱՐԻԻԻ ՎԷԼԱՏԷԹԼԷՐԻ

Նէճապէթլիւ Սուլթան Սէհէմէտ Սուրատ. 1707 ըէճէպ 20 վէ 1840 սեպտեմբեր 9 :
Իսմէթլիւ Ֆաթմա Սուլթան. 1707 ըամազան 7 վէ 1840 հոկտեմբեր 20 :
Իսմէթլիւ Բէֆիա Սուլթան. 1707 զիլհիճճէ 22 վէ 1842 յունվար 26 :
Նէճապէթլիւ Սուլթան Լպտիւլ Համիտ. 1708 շապան 19 վէ 1842 սեպտեմբեր 9 :
Իսմէթլիւ Ղէմիլէ Սուլթան. 1708 ըամազան 13 վէ 1842 հոկտեմբեր 6 :
Նէճապէթլիւ Սուլթան Սէհէմէտ Բէշատ, 1770 շէվլալ 20 վէ 1844 հոկտեմբեր 20 :
Իսմէթլիւ Սիւնիրէ Սուլթան. 1770 զիլգատէ 28 վէ 1844 նոյեմբեր 28 :
Նէճապէթլիւ Սուլթան Սէհէմէտ Լպիա. 1772 ճէմազիլ էվլէլ 23 վէ 1848 ապրիլ 14 :

Նէճապէթլիւ Սուլթան Լիճմէտ Վէմալէտտին , 1772 շապան
12 վէ 1848 յուլիս 4 :

Նէճապէթլիւ Սուլթան Սէհէմմէտ Պիւրհանէտտին . 1770
րէճէպ 7 վէ 1849 մայիս 12 :

Իսմէթլիւ Սիւգպիլէ Սուլթան . 1777 րէպիլ ախրը 9 վէ 1850
փետրվար 10 :

Նէճապէթլիւ Սուլթան Սէհէմմէտ Նուրէտտին Էքիզ . 1777 շա-
Նէճապէթլիւ Սէհէմմէտ Փայիզ պան 11 վէ 1850
յուլիս 10 :

Իսմէթլիւ Սամիլէ Սուլթան . 1778 ճէմադիլ էվլէ 0 վէ 1852
փետրվար 14 :

Նէճապէթլիւ Սուլթան Օսման . 1778 րամազան 18 վէ 1852
յուլիս 24 :

ՊԻՐԱՏԻՐ ՎԵ ԶԵՄԵԹԵՅԻ ՀԱՀԱՆԵ

Նէճապէթլիւ Լպտիւլ Լզիզ էֆէնտի . 1780 շապան 11 վէ 1830
յուլիս 27 :

Իսմէթլիւ Լտիլէ Սուլթան . 1780 շապան 11 վէ 1831 յուլ-
վար 18 :

Սուլթանը Սիւշարալէյհ 31 մայիս 1845 Թարիխիլէ , հալա
Սատրը ազէմ ֆէխամէթլիւ տէվլէթլիւ Սէհէմմէտ Լիլ փա-
շայ հազրէթլէրինէ նիքեահ վէ Թէզլիլճ գըլլնմըշտրը :

Ի Ն Կ Ի Լ Թ Ե Ր Ր Ա

Քրալիշա , Լէքստնտրին Վլքթօրիա . 12 մայիս 1819 Թա-
րիխիլէ տիւնեայէ կէլիւպ , էրբէք օլարապ էագըն վարիսի տէվ-
լէթ պուլունմատըղընտան 12 յուլիս 1837 Թարիխիլէ Թախթը
քըրալիլէթէ ճիւլիւս , վէ 28 յուլիս 1840 Թարիխիլէ , Սաք-
տնիա խանէտանընտան Բրէնս Լպլեր ճէնապլէրիլէ նիքեահ
օլմուշ , վէ Բրէնսը միւշարալէյհ քէնտիսինտէն էաշտա իւշ պ-
լըք քիւ չիւք տիւր :

Է Վ Լ Ա Տ Լ Ե Ր Ի

1. Բրենտէս Վիքթորիա Առեւայտ Մարի Լուիզ, 9 նոյ. 1840.
2. Բրենտէս Ալպեր Էտուարտ, 28 հոկտ. 1841, պուստ Բրենտէս արդ Կալուստէնի վէ վա-
րիտի տեղեկութ տիր.
3. Բրենտէս Ալեք. 13 ապրիլ 1845.
4. Բրենտէս Ալեքսէն Էրնէսթ Ալպեր. 25 յուլիս 1844.
5. Բրենտէս Էլէն Ավիւսթա Վիքթորիա. 13 մայիս 1846.
6. Բրենտէս Լուիզ Քարոլին Ալպեր. 6 մարտ 1848.
7. Բրենտէս Ալեքսէն Վիլհելմ. 19 ապրիլ 1850.

Վալտերի Մարի Լուիզ Վիքթորիա վէ ամուսնաւ Հանսիւս գրաւ Էրնէսթ Օկիւսթ
վէ անըն եվաուսերի վէ իրի հալարը տալի հայաթտա տըրար :

Փ Ր Ա Ն Ս Ա

Պու տեղութ Պրանսայա իւչ սիւսիլէտէն գրալ հիւքմ էթ-
միլ զլուպ, պիրինէ Պուրպօն սիւսիլէտի, վէ տիկէրինէ եինէ
Պուրպօնտան ()րլէան սիւսիլէտի, վէ իւչիւնճիւսիւ Պոնաբարթ
սիւսիլէտի թէսմիլէ գրլնըպ, շիմոիքի հալտէ րէյիսի ճիւմհիւր
օլան Լուի Նաբօլէոն, Պոնաբարթ խանէտանընտան օլմաղլէ
պու մահալտէ անը վէքը իտիւպ, տիկէր Պուրպօն վէ ()րլէան
սիւսիլէլէրի տալի մահալլնտէ թարիֆ օլունաճաք տըրար :

Լուի Նաբօլէոն Պոնաբարթ, Պրանսա ճիւմհիւրինիւն
շիմոիքի րէյիսի, 1808 ապրիլ 8 թարիլիսլէ Փարիստէ տօղմուչ
տուր, վէ հալա պէքէար տըր :

1821 ապրիլ 25 թարիլիլէ Սանթ Էլէնա ատաւընտա վէֆաթ իտէն պէօիւք Նաբօ-
լէոն Պոնաբարթէնին տէօրտ քարտալը օլուպ, պէօիւսիւնիւն իսմի յուլէֆ Պոնաբարթ
տըր քի էրքէք էվաուր ժլմայարաք վէֆաթ իթմիլ տիր. իքինճիւսինին իսմի Լուսիլէն Պու-
նաբարթ տըր քի տէօրտ էրքէք էվաուրլա իւչ քըղը վէ սէքիլ թօրնու հալա հայաթտա
տըրար : Իւչիւնճիւսիւնիւն իսմի Նաբօլէոն Լուի տիր. քի, շիմոիքի րէյիսի իւլ ճիւմհիւր
Լուի Նաբօլէոնուն փէտէրի տիր. վէ քէնսիսի վէֆաթ իթմիլ տիր : Վէ տէօրաիւնճիւ-
սիւ յէրօմ Պոնաբարթ տըր քի հալա 68 եալընտա հայաթտա, վէ պիր օղլու վէ պիր
քըղը վար տըր :

Ռ Ո Ւ Ս Ի Յ Ա

Իմէրալթօր պիրինճի Նիգօլա Բալլօվիլ, 1796 յունիս 25
թարիլիլէ տիւնէայա կէլիւպ, քարնտալը Ալէքսանտրօնուլ
վէֆաթընտա, օ պիր քարնտալը Բօսթանթին իսթիֆա իթմիլ
օլմաղլէ քէնսիսի, 19 նոյեմբեր 1825 տէ թալիթա չըքմըլ վէ
1817 յուլիս պիրտէ, Բրուսիա գրալը իւչիւնճի Պէտէրիգոսուլ

գըղը Ալեքսանտրա Ֆէօտորովնա իւն նիքեա՜ն վէ թէզվի՜ճ գը-
լընմըշ տըր , մէգըիւրէ Ալեքսանտրա տախի 1792 յուլիս 2 տէ
տօղմուշ տուր :

Է ՎԼԱՏԼԵՐԻ ,

1. Ալեքսանտր Նիգօլայէվիչ Պլարիտ տէվէթի տիր . վէ 17 ապրիլ 1818 տէ տօղ-
մուշտուր . Բրէնսը մուժայիլէ՜ն 1841 յն ալթը ապրիլտէ Մարիա Ալեքսանտրօվնա
իւն էվէնիպ պու անէտէք պէշ էրքէք չօճուղու վարտըր :
2. Ղրան տիւշէն Մարի Նիգօլայէվնա , 6 աղոսթոս 1819 տա տօղուպ պու քըշ Լայի-
թէնպէրղ տուգաւը Մաքսիմիլէն իւն էվէնմիշ տիր :
3. Օւկա Նիգօլայէվնա , 30 աղոսթոս 1822 տէ տօղուպ պու գըզ Վ իրթմպէրի գը-
րալընն օղու Բրէնս շարլը իւն էվէնմիշ տիր :
4. Քօսթանթէն Նիգօլայէվիչ , 2 սեպտեմբեր 1827 տէ տօղուպ , 50 աղոսթոս 1848 տէ
Ալեքսանտրա թօգէֆօվնա իւն էվէնիպ , պիրի էրքէք պիրի քըզ էքի չօճուղու վար-
տըր :
5. Նիգօլա Նիգօլայէվիչ , 27 յուլիս 1831 տէ տօղմուշ տուր :
6. Միխայէլ Նիգօլայէվիչ 15 հոկտեմբեր 1832 տէ տօղմուշ տուր :
Իմբէրաթոր Նիգօլանն պուշարտան պաշկա էքի քըզ քարնտաշը վէ պիր քըզ Էէկէնի
վար տըր քի , վէֆաթ իտէն Ղրան Տիւք Միշէլէն քըզը տըր :

ԱԽՍԹՐԻԱ (ՆԵՄՉԵ)

Իմբէրաթոր Ֆրանսուա Ղօզէֆ . 9 աղոսթոս 1830 տէ տօղ-
մուշտուր : Ամուճասը պիրինճի Ֆէրախնանտօ Իմբէրաթոր ,
1848 նոյեմբեր 19 տա , մաճար վուգուաթընտա իսթիֆա իթ-
միշ , վէ Իմբէրաթորլուղու քիւշիւք քարնտաշը Արշիտիւք Ֆը-
րանսուայա գալմըշ իսէ տէ , օ տախի իսթիֆա իտէրէք , օղու
միւշարալէյն Ֆրանսուա Ղօզէֆ օ թարիխտէ թախտա օթու-
րուպ հալա պէքեար տըր , վէ քէնտինտէն քիւշիւկ , իւշ էրքէք
քարնտաշը տահա վար :

Պիրի Արշիտիւք Ֆէրախնան . քի 26 յունիս 1823 տէ տօղմուշ տուր :
Իքինճիսի Արշիտիւք Շարլը , քի 18 յուլիս 1833 տէ տօղմուշ տուր :
Իշիւնճիւսի Արշիտիւք Լուի , քի 3 մայիս 1842 տէ տօղմուշ տուր :
Իմբէրաթորը Միւշարալէյնիսի փէտէրի վէ ամուճարնտան մատէ , սաղ օլարաք իւշ
պէշիւք ամուճալարը վէ իւշ պէշիւք հալարարը վար , պուշարըն Էիլմի էքի գատար
էրքէք վէ քըզ էվմալարը վար տըր քի , ճիւմէսինէ Արշիտիւք , վէ Արշիտիւշէն տէ
նիք :

(Պագիւի Բէլիւիթէր այընպա Էալլըլաճա) :

ՀԱՎԱՏԻՍԵԹՐ, ՏԵԼԻԻԻՅԷ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

- 14 Այտեմբեր : Ալիէ նազըրը տէվէթլիւ Նաֆըզ բաշա աղլ օլուպ, եէրինէ թօփհանէի ամիրէ նազըրը ութուֆէթլիւ Սուխթար պէյ նասպ պուրուլմուշտուր :
- 14 Այտեմբեր : Թիշարէթ միւշիւրի Իգէթ բաշա աղլ օլուպ եէրինէ Սէճլիսի Վոյա ազասընտան տէվէթլիւ Քեամիլ բաշա նասպ օլմուշտուր :
- 14 Այտեմբեր : Տարը շուրա (Արասկէր մէճլիսի տղասը) տատեթլիւ Տասիս Էֆէնտի թօփհանէի ամիրէ նազըրը նասպ պուրուլմուշտուր :

- 21 Այտեմբեր : Սատրաղամ Տէվէթլիւ Ալի բաշա աղլ օլուպ երինէ Տամատը հազըթլը շէհրիեարի վէ գաբուտանը տէրեա տէվէթլիւ ութուֆէթլիւ Սէհմէտ Ալի փաշա Սատրաղէմ նասպ պուրուլմուշտուր :
- 21 Այտեմբեր : Սապըք Խասսա միւշիւրի տէվէթլիւ Սահմուտ բաշա, Քաբուտան բաշա նասպ պուրուլմուշտուր :
- 27 Այտեմբեր : Եանեա վալիսի սապըք Իսմայիլ բաշա (Թէբէտէլէնի զատէ) Ղէզայիւրի պահրը սէֆիտ (աք տէնիզ աւտալարը) վալիսի նասպ պուրուլմուշտուր :
- 29 Այտեմբեր : Փարիստէ միւգիմ տէվէթլը ալիյէ Աֆիւրի Բրէնա Քալիմաքի ճէնապլէլի աղլ օլուպ, եէրինէ սապըք Կիրիթ վալիսի Սուսթաֆա բաշա զատէ Վէլի բաշա Էլի Թային պուրուլմուշտուր :
- 5 Հոկտեմբեր : Պրուսա վալիսի սապըք Սուլէյման բաշա, Հալէպ վալիսի նասպ պուրուլմուշտուր :
- 9 Հոկտեմբեր : Բսթամպօլ քատըսը սապըք Ալի Բաթիպ Էֆէնտի վէ Խարիճլէ գալէմի Խիւլաֆասընտան, Ասաֆ պէյ Սէճլիսի Նաֆաա ազասը նասպ պուրուլմուշտուր տըր վէ սալըր պաղցլար տոսիս :

- 11 Հոկտեմբեր : Թամիրաթ միւտիրի Հաճի Հիւսսամ էֆէնտի , կիւմրիւք նազըրը նասպ պույրուլմուշտուր :
- 11 Հոկտեմբեր : Պապը Սէրասկէրի Թէրճիւմէ օտասը միւմէյիւզի Նէճիպ էֆէնտի , Ղալաթա կիւմրիւյիւնէ միւտիր նասպ պույրուլմուշտուր :
- 16 Հոկտեմբեր : Թէքիրտաղը Գայմագամը Աշըր պէյ , Օլապթիյէ մուսալինի , վէ Օլապթիյէ մուսալինի Թէվֆիք պէյ Ատիրնէ տէֆթէրտարը նասպ օլմուշտուր :
- 16 Հոկտեմբեր : Պապը զապթիէտէ Թօմրուք միւտիրի Վահիտ պէյ Թէքիրտաղ գայմագամը , վէ Օլապթիէ միւշիւրի Խալրէտտիւն բաշանըն քեահիասը Սուսթաֆա էֆէնտի Թօմրուք միւտիրի նասպ օլմուշտուր :
- 21 Հոկտեմբեր : Սոլլա զատէ () օման պէյ , Շումլա գայմագամը նասպ օլմուշտուր :

Փարիզ ճանիպինէ պէյիւք Էլշի Թային պույրուլմուշտուր Տէվլէթիւ վէլի բաշա հաշրէթլէրինին Սէֆարէթ մէմուրլէրի :

Սմէաճի գալէմի խիւլաֆատընտան Հալիմի էֆէնտի պաշ սըր քեաթիպի ,

Տիվանը հիւմայուն քալէմի խիւլաֆատընտան Մէհմէտ պէյ , Էքինճի սըր քեաթիպի Էլշի բաշանըն քարնտաղ տըր : Թէրճիմէ օտասը խիւլաֆատընտան , Սալիհ էֆէնտի , Թէվֆիք պէյ , վէ Խոճա էֆէնտի : (Աթթաշէ) Եանի սէֆարէթէ տախիլ տիրլէր :

Միւսիւ Սեպուհ Սանասէ , պաշ Թէրճիման : վէ Քալիմարի պէյին Էլշիլիյիտէ սէֆարէթտէ մէմուր պուլուտան , Բիլա պէյ , վէ Էտիլար Պլաք վէ Սաֆէլս նաման քիւմէսնէլէր տախի մէմուրիէթլէրիտէ իպգա պույրուլմուշտուրլար :

ԻՍԹԻԳՐԱԶ ՄԱՏՏԵՍԻ (ԷՕՏԻՆՃ)

Բաթամպօլ իլէ Եւրոպա պէյնինտէ պուլուճանն ախղուիթատէն տօլայը , Սէմալլէրի օամանիյէտէն Եւրոպայէ կէօնտէրիլէճէք ագճէլլէրին վէ չէքիլէճէք բօլիշալարըն զիյան վէ զարար իթմէմէսի , վէ Թիւճճարլարա պիր գօլայլք օլմասը իշիւն պուճտանն օն սէնէ գատար ագտէմ Ասիթանէտէ տախի պիր պանգա իճաս վէ իստաս օլլուճտուլու ճիւմլէյէ մալիւմտիւր : Սէղլէր պանգա ալէսսէվիյէ Եիւզ օն զուռուշա Անտարա վէ մահալլը սայիրէ իւզէրիլէ Ինկիլիզ լիրասը տաթմագտա պուլուճմուշտէ իսէ տէ , օ ֆիաթ իլէ պէտէլի , ագճէ օլարագ Թէտարիք օլլուճամատըլլընտան , սէնէվի հէման օթուզ պին քէսէ ագճէ գա-

տար, վէ օն սէնէ տէ իւշէր եիւղ պին քէսէ ադճէ գատար խաղի-
նէյի մալխէյէ զարար կէօսթէրիլտիկի մուտիխարէն թէպէյյիւն
իտիւպ, մէղքիւր պանքանըն միւտիլէրի պուլունան, լապ Լ-
լէօն վէ Լամանուէլ Պալթաճի, հիւանիւ խարէտէ գուսուր
իթմէմիշէր իսէ տէ, քէօշէ սարաֆլարընըն էճնասը եիւքսէք
ֆիաթ իլէ ալըպ վէրմէլէրինտէն, վէ թիւճարլէրտէն պաղըլա-
րընըն տախի ագճէ թիւճարէթինէ գալգըշտըքլարընտան, պու
վիյանը մէն էթմէք միւմքին օլամայուպ, օլ վէճն իլէ մալիէ
խաղինէսինին իրատ մասրաֆ մուվազէնէսի պօղըլմուշ, վէ
պոււնա տախի պիր չարէ արանըլուպ, իլէրլւտէ պու մատտէյէ
պիր հիւանիւ րապըթա վէրմէք վէ շիմտիլէք շու զարուրէթի
տէֆ իթմէք իշիւն Լւրուպատէն էօտիւնճ ագճէ ալմաք իւզըր
քարար վէրիլիշտի : Պանգանըն աչըղը 36 միլիօն ֆրանգ, եանի
324 պին քիսէ ագճէ իլէ գաբանըլըր օլուղընտան, Տէվլէթին
միւրատը եալընըղ պու գատար ագճէի սիքքէ օլտրապ Լւրուպա-
տան ալըպ, պանքա բօլիշալարընը էօտէմէք, վէ աղ վագթ ի-
շինտէ պօրճու տախի խաղինէյի ճէլիլէ հասըլթընտան էտա
իթմէք խի : Պու պապտէ իլք իրատէ 1852 մայիս 29 ունճու
կիւնիւ զուհուր իտիւպ, քէսէսի այտա եիւղ բարա ֆայիզ, վէ
եիւղտէ պիր ագճէ պաշը, վէ եիւղտէ իրի քօմիսիօն իլէ 36
միլիօն ֆրանք էօտիւնճ ալընուպ ալթը այտան ալթը այա թադ-
սիթի օլարապ աէօրթ սէնէ գարֆընտա Ալարը վէ Աւրահ վէ
Պու զտան վէրիլիլէրի իլէ էտա օլունմաք շարթլարը պէյան գըրըն
մըշըրը : Պէօլէ աղ վագթ իշիւն ագճէ էօտիւնճ ալմապ
միւմքին օլամատըղընտան եինէ սէնէի մէզպուր աղոսթոսու
իւշիւնտէ իքինճի իրատէ զուհուր իտիւպ, եինէ օ ֆայիզ վէ
օ աղճէ պաշը վէ օ քօմիսիօն իլէ 40 միլիօն ֆրանք, եանի 360
պին քիսէ ագճէ, էօտիւնճ ալընուպ օն սէնէ գարֆընտա Ալարը
վէրիլիլիլէ էտա օլունմաք շարթլարը պէյան գըրընմըշըրը : Փա-
րիստէ աղոսթոսուն 26 ընճը կիւնիւ քօնթրաթօյա րապթ օլան
իսթիքրապ իսէ, 50 միլիօն ֆրանգ, եանի 450 պին քիսէ ագճէ,
վէ քիսէսի եիւղ բարատէն ֆայիզ, վէ եիւղտէ եիկիրմի ագճէ
պաշը վէ քօմիսիօնու օլմապ, վէ ալթը մահտէն ալթը մահէ
թադսիտի օլարապ եիկիրմի իւշ սէնէտէ էտա օլունմաք շարթլա-
րը իլէ իմգա օլունմուշ իտիւկինտէն, վէ պու շարթլարըն պա-
լատա մէզքիւր իքի իրատէնին մէֆհումինէ մուղայիր կէօրիւն-
տիւկինտէն պաշկա պիր բօլիթիգաճա էօղը վէ միւթալապէ

մէսինի օլմայարադ պիլ զարուր պու իսթիքրազ մատտէսի գտ-
պուլ վէ թատիր գըլնամայարադ, մէն վէ բէա օլունմուշտուր :
Վէ լաքին մէպլազ մէզպուրտէն եիւզպին քիսէ աքճէ գատարը
ալընմըշ, վէ սեպտեմբերին օն տօգուղունճու կիւնիւնտէն ֆայը-
զը իշէյօր իսպէրի կէլմիշ օլտուղունտան պու զարուրէ թի տու-
խի տէֆ իթմէք իւզլէ Վիւքէլայը Տէվէթը ալլէ, վէ սայրը
էսհապը գուտրէթ վէ սարաֆան, վէ թան զայրէթի իլէ պիր
եերէ կէլիւպ, տէրագապ եիւզ պին քիսէ աքճէտէն զիւտէ
բարա թէտարիք օլունարաք սէրխան Փարիս թարաֆընա կէօն
տէրիլմիշտիր : Իսնէի ումումիէ պէգայէսի օլան 150 պին քիսէ
աքճէ թահսիլ օլունարադ, Սըտըր վէրկիւտի, վէ խաղինէին
սայրը ֆէվք էլտտէ հասըլաթը տախի զամմ վէ իլավէ օլունա-
րադ, ազ փաթ իշինտէ ինչալլահու թաալա պու իսթիքրա-
զըն քիւլ իէն գաթաթըմասը մէմուլու ամմէ տիր :

— Հոկտեմբերին պիրինճի կիւնի, պանքա մաղահաթընա պիր
րապըթա վէրմէք իւզլէ Սերապէր Սէհէմմէտ փաշա, վէ Խա-
րիճիյէ նազըրը Ֆուտտ էֆէնտի, վէ Սալիէ նազըրը Սուխգար
պէյ, վէ Օարպհանէ նազըրը Շէֆիք պէյ, Օարպհանէտէ մէճ-
լիս օլուպ, պանքա միւտիրլէրի օլան Դադ Լլէօն, վէ Լամու-
նուէլ Պալթաճի, վէ սարաֆան վէ թիւճճարանը միւթէպէ-
րանտէն, Քամօնտօ, վէ Թ, Պալթաճի, վէ Ֆլօրի, վէ Հան-
սօն, վէ Խա, վէ Օրնոյու տախի ճէլպ իթմիշ տիրլէր : Թէտա-
րիք օլունան աքճէնին մըգտարընա, վէ կէօթէրիլէն էմիլէթէ
նազարէն պիր քաշ մէճլիստէ պու պանքա մաղահաթընա պիր
հիւսնիւ նէթիճէ վէ նիլամ վէրիլէճէկի մէմուլ տուր :

— Սերապէր Սէհէմմէտ փաշա, վէ Խարիճիյէ նազըրը Ֆուտտ
էֆէնտի, վէ Սալիէ նազըրը Սուխգար պէյ, վէ Թիճարէթ
միւշիւրի Քեամիլ փաշա, վէ Օարպհանէ նազըրը Շէֆիք պէյ,
վէ Սէճլիսի փաշա ազասընտան Հասիպ փաշա, վէ տէօրա միւ-
թէպէր սարաֆան, կիւմրիւք հիսապընա պաքմաք իւզլէ բօմի-
սիօն թային գըլնուպ, իլք մէճլիսլէրի հոկտեմբերին օն պիրին-
ճի ծուճա էրթէսի կիւնի փաթի օլմուշտուր :

— Ըրէպիսթանտա քեային Հօրան էյալէթի, վէ Շամճիվա-
րընտա պուլունան պազը քէօ վէ քասսապա էհալիլէրի, վէ տիւր-

զիւեր հենուզ տայրէյի թերպիւէյէ կիրմէմիշ օլտուգլարընը նի-
զամա եազըլմագտան քէնտիլէրինէ հասըլ օլաճաք մէնֆաւթը
հիսս իտէմէյերէք, վէ էզ ճիւմլէ քէնտիլէրի հէնիզ եապանի
հալինտէ պուլունտուքլարընտան նիզամա եազըլտըքլարընտա օ-
գումա եազմա վէ սէնաւթ վէ թերպիւէ էջրէնիպ իիթամը
իւրզմէթլէրինտէ մէմլէքէթլէրինէ նէշը իլէ ֆաիտէ իտէճէքլէ-
րինի վէ սայէի շահանէտէ, եէյիպ իշիպ վէ ըիւթպէ տաիի
գաթ իտէճէքլէրինի իտրաք իտէմէյերէք պիրմիւստէթտէն պէ-
րու ասքէր եազըլմագտան քաշմագտա պուլունմուշար, վէ տօղ-
րուսու պու ազիմ թէօհմէթլէրի ազըլլէրի իրմէտիկինէ վէ քէ-
մալը համագաթլէրինէ համլ օլունարագ, հազլէրինտէ մէրհա-
մէթլէ վէ միւստատէլիճէ տավրանըմը իտէլէրտէ, պունլար
Տէվլէթը ալլէնին պու նիմէթինի պիլմէյերէք վէ թանլէրինէ
պօրճուլ օլտուքլէրի ասքէրլէքտէն ֆիրար իլլէտիքտէն մաստա,
ատէթա զօրպալըք հիւքմիւնէ կիրէրէք եիւզիւ եիւզ էլլիլի
թօիլանուպ, վէ եօլարը քէսիպ, քէօյ վէ քասապա վէ քէրվան
վէ եօլճու վուրմաք վէ ասաքիրի շահանէ քօլարընա սիւահ չէք-
մէք միսիլլու հապասաթէ տաիի միւթէճասիր օլմուշ օլտուգ-
լարընտան, Արապիսթան օրտուսու միւշլէրի տէվլէթլիւ Սէհ-
մէտ փաշա պունլարըն իւզէրինէ ասկէր սէվք իթմիշ, վէ թօփ
վէ թիւֆէնկէ տայանամատըքլարընտան իւշ պէշ տէֆա չաթըշ-
մատա խայըճա թէլէֆ վէ բէրիշան օլմուշար իսէտէ, քիւմէ
քիւմէ սարպ քայալար, վէ կէշիլմէզ օրմանլար արալարընտա
կիզէնէրէք հալա ահալլէյէ վէ ասքէրէ սըքընթը վէրմէքտէտիր-
լէր : Վէ պու էսնատէ միւշարալէյհ Սէհէմմէտ փաշա պիր թա-
գըմ ասքէր իլէ Հօրան, վէ Կէտուր, վէ Քէշթ թերաֆլարընէ
ազիմէթ իտիւպ, էշգիանին զապթ ու թէաիսիրինէ տէվամ իթ-
մէքտէ տիր : Պէրի թերաֆտա տիւրզիլէր վէ արապլէր իթթիւ-
ֆագ իտէրէք Համտան Պէրութէ օլան ճատտէյի թուլթմուշ-
լար օլմալլէ, քէրվան վէ բօսթա վէ եօլճուլար, ուզըն եօլ-
լարտան տօլաշարաք վէ եինէ թէհլէքտէն խալի օլմայարագ
կիտիպ կէլմէքտէ օլտուքլարընտան, մալ վէ եէյէճէք վէ եագա-
ճաք մագուլլէրի աշըրը պահայա չըքմըշտըր : Պու կիւնլէրտէ
Լսիթանէտէն տաիի պիր ալայ ասկէր ճանիպը մէգպուրէ կէօն-
տէրիլմիշ օլմալլէ, պու էշգըլալէրին աղ վազըլթտէ քահր վէ
միւնհէզիմ վէ տայրէի իթաաթէ տուխուլլէրի շիւփհէսիզ տիր :

— Խաղնէի ճէլիւի մայիկնին մուգայրգէսինտէն նաչի, Սըսըր էյալէթինտէն տախի մաթլուպ օլունան Սլէրկի վէ իանէնին հիւսնիւ թէսվիէսի իչիւն, Սըսըր քաբու քեահէասը Սուխ թար պէյ կէչէն սեպտեմբերին 16 ընճը կիւնիւ Սըսըրա ազի մէթ իտիւպ մէմուրլիյէթինի հիւսնիւ խիթամ իլէ հոկտեմբերին օն եէտինճի կիւնիւ Նիթանէյէ ավտէթ իլէմիշ տիր, Սէ մէսմուաթէ նազարէն Սըսըր վալիսի Վպպաս փաշա հազրէթլէրի տէվլէթը ալիէնին հիսապընա իւշ եիւզ պին ինկիլիզ լիւրասը եանի եէթմիշ պին քիսէ ագճէ կէօնտէրմիշ տիր :

— Սիւճէտտէտէն իխտաս օլունան Սէճիտլիյէ նշանը հիւմա յիւնիւն էն պէջիւք բիւթպէսինտէն պիր գըթասը, մապէն ճի Օիվէր պէյ մարիֆէթլիյէ կէչէն հաֆտա մախտուս վաբօր իլէ Սըսըր վալիսի տէվլէթլիւ Վպպաս փաշա հազրէթլէրինէ կէօնտէրիմիշ տիր :

— Սըսըրտա թանգիմաթը խայրիէնին իխտասը կէչէն այտա վագի օլմուշ իսէտէ վուգուաթը ճէսիմէտէն օլմալլէ, պու մահալտէ մուխթասարէն թարիֆ օլունուր, թանգիմաթէ տա Սըսըր խաթթը հիւմայիւնիւ Սըսըրա կէօթիւրէն, պէլլիքճիի տիվանը հիւմայուն Վֆիֆ պէյ, կէչէն աղոսթոսուն տօգու զունճու կիւնիւ Սըսըրա վասլ օլուպ, օն պիրինճի բազար էրթէսի կիւնիւ խաթթը հիւմայիւնիւն գրաթինէ թախտիս գըլըն մըշ օլմալլէ ալէսասպահ տէվլէթլիւ Վպպաս փաշա հազրէթլէրի պիլ ճիւմիէ միւլլիյէ վէ սաքէրի մէմուրլարը վէ իւլէմա իլէ պէրապէր պէջիւք ալայ արապալէրի իլէ քալէ սէրայընտա հազըր պուլունտուքտա, վէ պիր քաշ թապուր փիյատէ վէ սի վարի սաքէրի մուգիքալէրի իլէ պէրապէր մումայիլէյն Վֆիֆ պէյին իգամէթ էթտիկի գօնաքտան սէրայէ գատար սաֆ պէս թէյի սէլամ պուլունտուքլարը հալտէ, սաաթ իւշ ըատէլէրին տէ միրի մումայիլէյն ալայ իլէ սէրայէ վիրիւտ իթմիշ, վէ Վպպաս փաշա գաբուտան գարշըլայրպ խաթթը հիւմայիւնէ վա ճիպ օլան թաազիմ վէ թէքրիմտէն սօղըա էլինտէն ալըպ, գըրաթինէ մէմուր օլան զաթէ թէսլիմ իլէմիշ վէ եիւքսէք սէտա իլէ ճիւլիէթ վէ ահալի հուզուրունտա ճիւմիէսի այագտա վէ քէմալը հիւրմէթ վէ էտէպլէ տուրտուքլարը հալտէ օգու նուպ, խիթամընտա փատիշահըմ չօք եաշա տուասը եէկտիլ վէ

եկեղեցւան օլարադ միւքէրէրէն չալըրըլդ, վէ երկիրմի պիր
թօփ աւտախոխլէ, էսէրի էպէտի գալաճաք պու ուսուլ խալ-
րիէնին իճրասընա պու վէճճ իլէ մուպատէրէթ գըլընմըշաքը,
վէ մուհալլէյճ Բֆիֆ պէյ շէնտ կիւն տահա Սըտըտտ արամ
վէ իգամէթլէ, սըր քիթապէթի հըզմէթիլէ մաեէթինտէ պու-
լունան Սնւթաֆա Նէտիմ էֆէնտի իլէ պէրասէր Գուտաու-
շէրիֆ մէսէլէսինէ տախի պիր հիւսնիւ նէթիճէ վէրմէք իւլլի
ֆէրմանը ալիշան իլէ պէլտէի մէզպուրէյէ միւթէրահի պու-
լունմուշտուր :

Օ խրդէ հաւաքիտալը յիւթէնէվէյէ քաթի նալար պոյոթ-լա :

ՀԱՎԱՏԻՍԸԹԻ Ի ՃՆԷՊԻՅԷ

Ի ՆԿԻԼԹԵՐԻԸ

ՊՈՒՐԱՍԱ ալթմըշ սէնէ աբաեմ Պրանտան պէօյիք ճիւմ
հուրու զուհուրինտէ, վէ անաէն սօզըա իմէրաթոր Նաբոլէ-
օնուէ հիւքիւմէթի էյամընտա, Ինկիթէրա աւվէթի կէրէք
Պրանտա ճիւմհուրինէ վէ կէրէք Նաբոլէօնա օթուզ սէնէ
միւստէթ քարշը կէլիպ, վէ սիլահ վէ սօգճէ իլէ օ պիր տէվ-
լէթլէրէ տախի մուավէնէթ խտէրէք վազըթ վսզըթ Պրանտը
զըն տօնանմալարընը քիւլլիյէն խարապ էթմիշ, վէ Սպանիատան
չքարթմըշ վէ նիհայէթ 1815 թարիխինտէ Պէճիգատա Վա-
թէրլօ սահրասընտա Նաբոլէօնու ճէնկտէ պօզուպ պէրպատ
էթմիշ, վէ տակէրինի թար ու մար էթմիշ վէ Նաբոլէօն հէր
նէ գատար հիւսնիւ թիզասիլէ ինկիլիզէ թէսլիմ օլմուշ իսէտէ
եէսիր մուամէլէսի խտէրէք Սանթ Նէնա ամասընա սիւրիւպ
հէրաքընա եիւրիւմիւշ, վէ օ աւվիրտէն պու անէ կէլէնէտէք
Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի Պրանտայա տայիմա վէ հէր մասլա-
հաթտա բույի ատապէթ կէօսթէրմիշ իսէտէ, Պանաբարթիտէն
սօզըա կէլէն Պուրպօն սիւսիլէսի Բըրալարը վէ Լաի Պիլիպ

տախի պայտղըճա ինկիլիզին հիմայեթի վէ մուսվէնէթի իլէ
Պրանսայա գըրալ օլապիլմիշ օլտուքլարընտան , վագըթ վագըթ
Ֆրանսըզ միլլէթի պէյնինտէ զուհուրա կէլէն նէֆտանիէթ ախըը
ինթիգամ սէվտասընը մէն վէ թէսկին իտէպիլմիշէր խաի . մու-
ախսարէն Պրանսա ճիւմհիւրիյէթէ թէպտիլ օլուպ , Լուի՛Նա-
բոլէօն տախի բէիս ինթիսապ օլունարաք իզհարը գուտրէթ
վէ իսթիգլալիյէթ իթմիշ օլտուղունտան Ինկիլթէրրա տէվլէթի
շիւփհէլէնիպ , ինթիմալտէն օլան Պրանսա հիւճիւմիւնէ քար-
շը թէտարիքտէ պուլունմաղա գարար վէրտի , վէ օլ վէճհ իլէ
սէվահիլտէ Պրանսայա գարիպ օլան մահալլէրին գալէ վէ թու-
պեալէրի թամիր վէ մէթին խլէյուպ վէ թօփլարընը արթըրըպ ,
օրնայան մահալլէրէ տախի միւճէտտէտէն պինա էյլէտի , վէ տօ-
նանմասընը վէ խուսուսիլլէ քըչտան չարքը պէջիւք վիտա վա-
բօրլարընը վէ ասաքիրի պահրիյէսինի քէզալիք չօղալթտը , վէ
էսկիտէն պերու մէմլէքէթ նիգամընտան պուլունուպ , իքթիզա
իթմէտիյի էճիլտէն իպլթալ օլան բէտիֆ տսկէրլինի տախի թէք-
րար թօփլամաղա սայ խլէտի :

— Ինկիլթէրրա տէվլէթինի իտարէ իտէն Լօրտ , Եանի ասըլզա-
տէկեան թագըմը , իքի գըսմ օլուպ պիրինէ Բօրի թագըմը տէ-
նիր քի , Ինկիլթէրրանըն էսկի ուսուլլարընը մուհաֆազա խաի-
ճի վէ ասըլզատէկեան թէրաֆտարը տըր , վէ օ պիրինէ Էոթի
թագըմը տէնիր քի , ուսուլու ճէտիտէյի գապուլ խաիւպ ահալի
թարաֆտարը տըր : Շ իմտիքի պաշ վէքիլլէրի Լօրտ Տէրպի վէ
վիւքէլայը սայիրէ թօրի թագըմընտան իսէլէրտէ , մէճլիս աղա-
լարը հանկը թարաֆտան զիյատէ պուլունուր իսէ վիւքէլա օ
թարաֆտան օլմաք առէթ օլուպ , վէ պու տէֆա մէճլիս աղա-
լարը միւճէտտէտէն ինթիհապ օլունմուշ օլուպ , վիւքէլա թա-
րաֆընտա Եիկիրմի պէշ նուֆուս զիյատէ պուլունմուշ իսէ տէ ,
կէլէն հոկտեմբերին սօնլարընտա մէճլիսին թաթիլի պիթէրէք ,
թօփլանմաղա պաշլատըրլարը հալտէ հանկը թարաֆըն գուվ-
վէթլիւ գալաճաղը , վէ վիւքէլանըն իպգա օլուպ օլմատըրը առ-
նաշըլաճաք տըր :

— Վիւրրէի զէմինին հէր թէրաֆընտա վէ խուսուսիլլէ Հին-
տիտտան Եօլլարընտա , ինկիլիզ տէվլէթինին բէք չօք առա վէ
գալէլէրի պուլունուղի մալիւմ տիւր : Լ՛ֆրիքա գըթասընըն

Նիհայեթինստէ իմիս պոքնո նամ մահալ տախի Հինտիստա-
նըն կէշխտի օլուպ, վէ փէք չօքտան պէրիւ ինկիլիզէն եէտին-
տէ օլարապ, մէթին գալէլէր վէ պիր պէօլիւք շէհիր տախի
ինշա գըլընմըշ, վէ յօշն իսմիլէ փէք չօք ինկիլիզէր օրալարտա թէ-
մէքիւն իթմիշէր իսէ տէ, Վֆրիքանըն ասըլ եէրիւ ահալիսի
օլան ասֆը միլլէթի եապանի վէ վահշի օլտուքլարընտան արա-
լըք արալըք ինկիլիզէրին քէօյ վէ քասապալ վէ չիֆթլիքլէրինէ
ափանսըզտան հիւճիւմ իտէրէք եաղմա վէ թալան իթմէք, վէ
ինկիլիզէրի քէսիպ փարալամոք վէ չիֆտ վէ չուպուքլարընը
վէ քէօյ վէ քասապալարընը եագըպ խարապ իթմէք ատէթլէրի
իտի: Ինկիլթէրա տէվլէթի պու իշէ պիր նէթիճէ վէրմէք
միւրատըլէ պու սէնէ արթըք մասրաֆ ու զկանէ պսքմայա-
լուք իւզէրլէրինէ պէօլիւք սէֆէր աշմըշ տըր: Մնճաք պէօլէ
պաշը պօզուք եապանիլէր իլէ նիզամ ասքէրինին ուղըռաշմաղը
ղայէթ միւշքիլ օլուպ, վէ զկատէսիլէ աթըլյա միւհթաճ օ-
լունտուղունտան, վէ պու իմիս պոքնո տէնիլէն մահալ Ին-
կիլթէրատէն տէօրտ ալըք եօլ ուղաք օլտուղունտան վաքօր
վէ եէլքէն կէմիսիլէ աթըլ վէ փիյատէ ապէր նագլի ագըլտան
խարըճ մէսարիֆ իլէ վիճուտէ կէլմէքտէ տիր: հաթտա կէչէն
տէ աթըլ եիւզքիշի իլէ պիր պէօլիւք վաքօրլարը տախի եօլտա
թաշա չարփըպ փարալունմըշ տըր: Սահալը մէզպուրուն հալասը
տախի սըճաք վէ սըթմալը օլտուղունտան, սօփուզա ալըքք օ-
լան ինկիլիզ ասկէրի տայանմայարաք պու եիւզտէն տախի թէ-
լէֆ օլմաքտա տըրլար: Պունճա միլիօնլար իլէ ադճէ վէ պինլէր
իլէ նուֆուս թէլէֆ օլարապ, հէնուզ քաֆրլարըն հագգընտան
կէլինէմէիպ, կեահ զալիպ, վէ կեահ մաղուպ, էօլլէճէ մու-
հարէպէյէ տէվամ օլունմագտէ տիր:

— Հինտիստան իլէ Չինումաշին արասընտա քէային Պիրման
հիւքիւմէթի թարաֆընտան պազը ինկիլիզ թիւճարլէրինէ, վէ
թիւճար սէֆինէլէրինէ սարգընարըք վէրիլմիշ օլմալէ, ինկի-
լիզ տէվլէթի թէրաֆընտան միւքէրրէրէն թարղկէ վէ պէտէլը
զկյան թալէպ օլունմուշ իսէ տէ, գուլաք ուրտընա պըրաղըլ-
մըշ իաիւկինտէն, Հինտիստան ճէնէրալը մարիֆէթիլէ ապէր
վէ տօնանմա վէ ուֆաք վաքօրլար սէվք օլունուպ, աղոսթու-
սուն նիհայեթինէ գատար կէլէն հալատիսաթէ նաղարէն ին-
կիլիզէր Պիրման հիւքիւմէթինին պիր քաշ մէմէքէթինի թօիա

Թուլթուլ խարապ իթմիչէր, վէ քարայա տախի ասկէր չըգար մարտա խմիչէր :

— Բոմա հիւքիւմէթի իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինաէ մէզհէպճէ մուպայէնէթ պուլունտուղունտան, միւտսէթը վաֆիրէտէն պէրու թէրաֆէյնաէն պիր պիրինէ էլէի կէօնտէրմէք խուսուսու մէն օլմուշ խի : Սուախարէն կէրէք Բոմատա ինկիլիղլէրէ, վէ կէրէք Ինկիլթէրրատա քաթուլիկէրէ միւթաալիգ մէսալիհ վէ միւնաղաաթ չօղալմըշ օլմասիլէ, Ինկիլթէրրա տէվլէթի Բոմայա պիր էլէի կէօնտէրմէք միւրատ խիւպ, մուգաւ վէլաթընը քարարլաշտըմաք իւզըէ Հէնրի Պիւլվէր նամ քիւմէսնէ զայրը րէսմին Բոմայա կէօնտէրիլմիշ խսէ տէ, կէլէն հափաթիսաթէ նազարէն պու խուսուս շիմաթիտէք պիր հիւսնիւ նէթիճէ պուլամայուպ, իլէրիւտէ սըրասընա կիրմէսի տաւ իի փէք միւշքիլ օլաճաղը աննաշըլմըշտըր :

— Պահրը միւհիթ թապիր օլունան տըշ տէնիպինտէ վէ ինկիլթի թասարըֆընտա օլան Լվսթրալիա տաալարընտա տախի Լվէրիքատէ վագի Բալիֆօրնիա էյալէթինտէն զիյատէ պու սէնէ խաս ալթուն մատէնի պուլունտուղու մալիւմ տիւր : Սահալը մէզքիւր Ինկիլթէրրատան ագալի սէքիզ այլըք եօլ օլուպ, մալիսին սօնլարընտապ ալընան հափաթիսաթէ նազարէն, եալընըգ Պիլիի լիմանընտան պու անէտէք 580 գանթար, վէ Սըտնի լիմանընտան 400 գանթարա եագըն խաս ալթուն թօփընըմըշտըր քի ճէման իւշ միլիօն եէտի եիւզ պին ինկիլթի լիւասը, վէ տօգսան իւշ միլիօն ֆրանք, եանի սէքիզ եիւզ գըրք պին քիսէ ագճէյէ եագըն ալթուն խտէր :

ՖԻԱՆՍԱ :

Պրանսա ճիւմհուրուհուն րէիսի պուլունան Լուի Նաբուլէօն ճէնապլէրի. պու էսնատէ Պրանսանըն ճուհուպ (հարաւային) թարաֆընը զիյարէթ իթմէք իւզըէ սիահէթէ չըքմըշ օլուպ, միւտտէթը սիահէթի օթուզ կիւն գատար սիւրէրէք Փարիսէ ափտէթ իտէճէք տիր : Պրանսա ահալիսի Բրէնսը միւշաւըլէյհին պու սիահէթի իլէ մէշղուլ օլուպ, զալիպա պաշգա հիշ պիր իլէ պագմաղա վագթըրը գալմամըշտըր : Լուի Նա-

բայէօնուն կէշտիւնի մէմէքէթ , ահալիւէրի իբրամ վէ րայէթտէ պիր պիրինի թէճաժուզ խոտէք , էլլի պինլի եիւզ պինլի քարչը չըքըպ , րզհարը մէսէրթէթ վէ շատումանի վէ թէպրիք վէ թէհ նիլէթ խլէմէքաէ տիրէր : Վէ միւշարիլէյհի իմէրաթօր իթմէք արզըւ վէ հաժէսլէրինի պէյան իթմէք իւզըն եէկաիլ վէ եէկ ճիհէթ հէր մահալտէ , եաշա իմէրաթօր , եաշա Նաբոլէօն սէտալէրի էֆլաքէ չըքմըշ տըր : Սէմէքէթլէրաէ օլան ալայլար տօնանմալար , զեաֆէթլէր , ֆիշէնք օյունլարը , պալօլար պու անէտէք կէօրիւմիւշ վէ իշիտիւմիւշ շէյլէր օլմայուպ , պիրէր պիրէր նազլ ու թարիֆլէրի Պրանսանըն հէր կիւն չըգան զաղէ թալէրինէ տախի սըզամայաճաք մէրթէպէտէ տիր : Պուշարըն քեաֆֆէսինի պաստըրմաք իւզըն , աժտէթի իշիւն Փարիստէ օլան թէտարիքեաթ ապլտան վէ ֆիքրտէն խարլճ պիր շէյ օլա ճադ տըր :

Իլլի Նաբոլէօն պու անէտէք իմէրաթօրլուղու գապուլ էթմէմէք էֆքեսարլնտա կէօրիւնմիւշիւտիւ , ահալինին պու իբրամ վէ իպրամընը կէօրէրէք կէօյնիւ օլմուշ կիպի աննաշըլլօր : Վէ ճիւմլէ ալէմին քըյասը իւզըն հոկտեմբերին տէօրտիւնտէ Փարիսէ աժտէթինտէ եախօտ պիր ազ սօղրա իմէրաթօր նասպ օլունաճադ տըր : Քէնտիտի քէշթիւ կիւզար խլէտիկի մէմէքէթլէրտէ , օլան թէպրիքլէրէ ճէվասպ վէրտիյի նութգլարտա Պրանսանըն մէնֆաաթը , վէ հիւքիւմէթին մէթանէթի իշիւն իմէրաթօրլուղու գապուլ իտէճէկինի աշիքեար իքրար խլէմիւշ տիր :

— Պրանսատա էրպապը ֆիթնէ վէ ֆէսատ հիշ պիր վագթ նօգսան պուլմայուպ , պու տէֆա տախի Իլլի Նաբոլէօնուն հաշմէթ վէ տարաթընը չէքէմէյնէրտէն պազը սէրսէրի մու գուլէլէրի պիր կիզլի շիքէթը հապիսէ օլարագ , Սարսիլեայա վիերիւտինտէ Բըէնսը մումայիլէյհի աբանսըզ էօլտիւրմէք իշիւն պիր (մաշին էնֆէրնալ) եանի ճէհէննէմ ալաթը թապիր օլունուր աթէշ վէ քուրչուն սաշըճը պիր մաքինա եաքմըշլար իտէ տէ , համտ օլսուն խիթամընտան էվէլճէ , եաբանլարը էլէ կէշիպ պիւթիւն ֆրանսա վէ պէլքիմ պիւթիւն Եւրոպա պի ալինի թաալա պիր ազիմ պէլէտէն խէլաս օլմուշտուր . պու վու գուաթը Պրանսա զաղէթալարը շու վէճհիլէ հիքեպէ իտէրէլէր : Պրանսա ճիւմհուրու րէիտի Իլլի Նաբոլէօնուն էօմրիւ-

նէ գատտ իթմէր իւղո՛ւ կիզի պիր շիրքէթ իխտտ օլունտու-
ղու պիր միւտէթտէն պէրիւ չատուար մարիֆէթիյէ բոլիս
(զապթիէ) նաղըրնա խապէր վէրիւմիշ խոի , վէ Վարսիւտ
չէհրինտէ պիր տուղափ գուրուլմագտա օլտուղու տախի թահ-
գիփ գրընտըգտա մէմուրու մէրգաւմ լաղըմ կէլէն մահալէրի
կիզի՛ճէ բօլաշտըրարաք տույտու քի ճէհէննէմալէթի թապիր
օլունուր պիր մաքինա եաբըլըյօրտու , պու մաքինանն թիւ-
ֆէնք պօրուսու կիպի իքիեիւզ էլլի պօրուսու օլուպ . ուղուն
տէօրո քէօլէ իւզէրինէ տիզիւմիշ , վէ տէօրթ թանէ տախի ի-
րի քուպուրու օլուպ , ճիւմլէսի իւզէրի տէմիր թէլ տարըլը
մուգավտտան եաբըլըմը ըար : Վէ պունու Վուի Նաբուլէօնուն
կէչէճէկի եօլուն պիրինէ գօլուպ աթէչէնէճէքէր իմիշ իսէ տէ ,
նէրէսի օլտուղու հէնիփ քարարլաշմըլ իքէն եիրմի սէքիզ բար-
չայա պէօլիւպ , հէր պիր բարչասընը այրը այրը պիրէր մահալէ
կիզլէմիշէր իմիշ , նիհայէթ Վքս թապիր օլունան սօքաքատ ի-
քի քաթըլ պիր էվ թուլթուպ , սօնղրատտան պէյէնմէյիպ պըրափ-
մըլչար . վէ պիր ազ տահա էօթէտէ պիր մինասիպ էվ պուլուպ
քուրմուլչար վէ ֆիթիլէրինի էօլէ ույտուրմուլչար քի պիր
սանիյէտէ հէփսի պիրտէն աթէչէնիպ մազալահու թաալա պին
պէշ եիւզ քուրչուն պիրտէն աթըլաճաղըմըլ . իշթէ պու էվի
բօլիս մէմուրու պասըպ իշինտէ վէ մաքինանն իւզէրինտէ իշ-
լէմէքտէ օլարաք Վալեար նամ պիր պասմաճը , վէ Պէքէր նամ
նէմէլիւ պուլուպ քօլարընը պաղըպարափ մահպուսէ կէօթիւր-
միւլչէր վէ պունըարը տէօլէտէրէք արքատաշարը տախի տն
պէյան էլէ կէչմէքտէ պուլունմուշ տուր : Փարիստէ , պիրի պէօ-
լիւք Նաբուլէօնուն կիւնիւնտէ , վէ պիրի Վուի Ֆիլիփին կիւնիւն-
տէ , իքի տէֆա տահա պէօլէ ճէհէննէմալէթի եաբըլըպ վէ աթէչ-
լէնմիշ օլուպ , հէր նէ գատտար իքիսինէտէ զարարը սօգունմու-
մըլ իսէ տէ , օ վագըլթ սէյիրճիլէրտէն , վէ ասկէրտէն վէ ճէ-
նէրալարտան խայըճա նուֆուս թէլէֆ օլմուշտուր :

— Պրանսայա հէմճիվար օլան Պէլճիֆա տէվէթիյէ Պրան-
սըլ ճիւմհուրու պէյնինտէ թիճարէթ իուսուսըրըրիտան տօ-
լայը պիր միւնաղաա պուլունուպ կէրէյի կիպի շիտտէթ քէսպ
իթմիշ իսէ տէ , միւքէալէմէ թարիֆիյէ իլիթամ քէզիր օլաճաղը
էրպապը բոլիթիֆանն մէմուլու տուր :

— Լուի Նաբոլէօն ճէնապլէրի քէմալը տարաթ վէ հաշմէթլէ հոկտեմբերին տէօրտիւնճիւ կիւնիւ Փարիսէ ավաթ իթմիշ . ետգընտա սրբազան Փափ հաղթէթլէրինին Փարիսէ թէշրիֆ պուլուրուպ , Սիւշարէլէյհէ իմբէրաթօրուք թաճը կիյտիրէ՝ ճէյի Ֆրանսա զագէթալէրինտէ միւթէվաթուր տուր :

— Ըրապ շէյիլէրինտէն օլուպ օն պէշ սէնէտէն միւթէճավուզ Ղէզայիրտէ ֆրանսըզլար իլէ մուհարէպէլէրտէ ուղըաշուպ նի հայէթ թէսլիմ օլմալա մէճպուր օլան Նյուիւլ Վատէր շէյի ֆամիլէասիլէ պէրապէր Լուի Ֆիլիպին սօն կիւնլէրինտէն պէրիւ Ֆրանսատա գալէ պէնտ իտի . Շէյիսը մումայիլէյհ սէրպէսթ պըրաղըմպը իւզըն թէսլիմ օլմուշ իսէտէ , էմնիէթ օլա մատըղընտան թէվգիֆ գըլընմըշ ըտը , պու տէֆա պիր տաիի Ղէզայիրէ այագ պասմամագ , վէ Ֆրանսայա գարշը սիլահ չէքմէմէք իւզըն գուրան իւզէրինէ եէմին վէրիլէրէք սալը վէրիլմիշ , վէ կէլիպ Պուրտատէ իգամէթ իտէճէյի իշիտիլմիշ տիր :

Ռ Ռ Ւ Ս Ւ Յ Ա

— Կէշէն այըն իշինտէ Ռուսիյանըն Վօլնէշէնպի նամ պիր պէօ . յիւք սահրասընտա եիւզ պին նէֆէրտէն զիյատէ ասկէր իլէ պիր աթէշ թալիմի օլուպ , Լուրպանըն էքսէրը միւթէպէրանը վէ ճէնէրալարը տաիի մահալը մէզպուրէ տալէթ օլունմուշար ըտը . թալիմի մէզպուր խիթամ պուլտուքտան սօղրա Ռուսիյա Իմբէրաթօրը , Իմբէրաթօր զատէլէրի վէ պաղը գուրէնասը իլէ քարա տէնիգ քըլսընա Նիքօլայէֆ վէ Վէվասթօրօլ լիմանլէրի նէ էնիպ օրատա Վիս Վիրալ Քարնօֆ մարիֆէթիլէ տօնան մասընըն թալիմինի տաիի միւշահէտէ իլլէյիպ զապըթան վէ նէֆէրաթտէն լիագէթլիւ օլանլէրէ ըիւթպէ վէ աթիէ վէրմիշ . Իմբէրաթօր Վէվասթօրօլ լիմանինէ վիրուտինտէ Վլատիւ միր նամ վաբօր տէրուներնտէ արամ վէ իգամէթ իտիւպ , Ռուսիյա տէվլէթի էմէքտարլարընտան էհթիար Բրէնս վօրօնզօֆ ճէնապլէրինի քէմալը իլթիֆաթլէ գապուլ իտէրէք սուֆրասընա տաիի ալմըշ : Վէ Խօճա պէյտէն Վարքօֆ , վէ Վարքօֆտան թէօտոսիյա եաբըլաճաք տէմիր եօլար հագգընտա խայքճա սէօհպէթ կէշմիշ էրթէսի կիւնիւ Իմբէրաթօր , վաբօրու մէզպուր իլէ պիր ազ գարա տէնիգի կէզտիքտէն սօղրա , թէքրար

Նիքորայէ ֆ լիմանընա կելիպ , օրատան տախի Վ արշավիա վէ պա-
տէհու Բէթրոպուրդ փայլեթախթընա ալտէթ իտէճէք իմիշ :

=====

— Ուստիյա թասարըֆընտա օլան լէհ փայլեթահթը Վ արշավիա-
տա իքի մահ ագտէմ գըւհուրա կելէն քօլէրա իլլէթինին պու-
էսնատէ թէսկին օլտուղու խապէրի կելմիշ տիր :

Ա Ի Ս Տ Ր Ի Ա (Կ Ե Մ Ձ Ե)

— Լստորիա տէվլէթի պու էսնատէ իքի եիւզ միլիօն ֆիօրին
իսթիքրազ իթմէյէ (էօտիւնճ ալմաղա) մէճպուր օլուպ , տէվ-
լէթը մէզքիւրէնին քէսրէթը տէյնինէ նաղարէն պու ագճէյի
թէտարիք իտէմէյէճէկի մէմուլտէն պուլունմուշ իսէտէ իքի
այ զարֆընտա եիւզ միլիօն ֆիօրին թէտարիք գըլլնմըշ օլմազ
իլլէ պագիտինին թահսիլինէ տախի մուվաֆֆաք օլունաճաղը
աշէքէար տըր :

=====

— Լստորիա Իմքէրաթօրու ճէնապլէրի կէջէնտէ մաճար էյա-
լէթինի քէշտիւկիւզար իլլէտիյի միսիլու պու տէֆա տախի
իւրըվաթ էյալէթինի կէզմէքտէ օլուպ , շիմօիլլէք Բօրտէն , վէ
Ֆիուլմէ թէրաֆլարընտա պուլունարաք , թրիեսթէ իւղէրին-
տէն հոկտէմքերին ՁՁ սինէ տօղրու Վ իէնատէ պէքլէնիւ-
մէքտէ , վէ հիւսնիւ գապուլու զըմմընտա ալայ վէ զինէթ
թէրթիպ օլմագտա իմիշ :

=====

— Պու էսնատէ , Լստորիա տէվլէթինին տախիլ օլտուղու վէ
օթուզ իքի հիւքիւմէթտէն միւրէթթէպ օլան Լլաման հիւքիւ-
մէթինին կիւմրիւք նիզամը թէպտիլ օլաճաք օլուպ , Լստորիա ,
վէ Բրուսիա , վէ Պալիէրա , վէ Վիթթէմպէրկ , վէ Սաքս-
նիա վէ Տանիմարգա վէ սայիր հիւքիւմէթլէր պէյնինտէ պիր
ազիմ կիւմրիւք միւքեպլէմէսի աշըլմըշ օլուպ , ճիւմլէսի պէրա-
պէր իքէն , օլան թէքլիֆաթ Բրուսիա տէվլէթինին իշինէ կել-
մէտիյնտէն այրըլպ իշէրինտէն չըքմըշ վէ օլ վէճհ իլլէ միւ-
քեպլէմէ ֆէսի օլունաուղու զագէթալէրտէ մուհարէր տիր :

Ն Ա Ռ Օ Ւ

Կէչէն սեպտեմբերին օն իւշիւնճիւ կիւնիւ Նաբօլի գրաւը Ֆերտինանտօ Ճէնապլէրի Նաբօլի շէհրինտէն Քազէրթօ նամ շէհրէ կիտէճէք օլուպ , աթլարը վէ էշէպլէրի քէնտինտէն իւշ չարեէք ագտէմճէ վաբօր արապալարընա եիւքլէթիլուպ եօլ վէրիլմիշ վէ քէնտիտի տաիի իւշ էրքէք էվատընը պէրապէր տլարագ եօլա չըքըպ իւք մէնգիլէ եաքըն , էօնտէն կիտէն աւ րապա հէր նէ սէպէպէ մէպի իտէ տուրմու շօլմաղլէ , եա իշաւ րէթ չէքմէտիսինտէն եախօտ իշարէթի մաքինտճը կէօրէմէտիւ կինտէն , գրրալըն արապասընը մաքինտճը էօլէ պիր վազըթտօ տուրտուրմուշքի չարէ օլմայուպ արապալար պիրպիրինէ չարըպ փարալանմըչար , համու օլտուն քի գըրալէ պիր շէյ օլմալուպ , եալընըպ պէօլիւք օղտունուն պաշը ճիւզէիճէ պէրէլէն միշ , վէ Ղայէթ քօրքմուչար : գըրալ արապատան էնիպ պու գաղատան քէտէրսիգ գուրթուրտուղունտան տօլայը օրասա տիպ չէօրիւպ տուա վէ թէշէքքիւր իյլէմիշ :

Ս Ա Ր Տ Ե Ն Ե Ա

— Շ իմտիքի Սարտէնեա գըրալը տսկերիտէն նէչաթ իթմիշ օլմաղլէ , թալիմ վէ թալիմէ հալէսիլ օլտուղունտան , պիր միւտտէթտէն պէրիւ աօկէրի Քազալ տէնիլէն սահրայա չըքաւ րարաք աթէշ թալիմի իթտիրմէքտէ օլուպ , պէօլիւք Նաբօլիու նուն էլլի սէնէ գատար ագտէմ պիր , տղիմ ֆիթուհաթ իթտիյի Սարտէնիօ նամ մէշհուր օլմատա տաիի ճէսիմ պիր աթէշ թալիմի օլաճաքմըշ : | ուի Նաբօլէոն Պրանսա էյալէթլէրինի կէզտիկինտէ Սարտէնեայէ բէք եաքըն կէշմիշ օլտուղունտան , Սարտէնեա գըրալը միւշարէլէյհի թէպրիք իթմէք իւզրէ Ղէնէրալ | Է ֆօնս լա Սարմօրա նամ քիմէսնէյի Պրանսայա կէօնտէրմիշ տիր :

Բ Օ Մ Ա :

Սրբազան Փափ հազրէթլէրի , սեպտեմբերին 26 ընճը կիւնի Քասթէլ կանտօլֆօ քէօլիւնտէն Բամայա թէշըիֆ իտիւպ , փէք չօք ահալի իսթիգպալինէ կիտէրէք քէմալը թաաղիմ իլէ սէրայլէրինէ տուխուլ իյլէմիշէք :

— Բժմա տէ վէթինին պու սէնէլը իրատ մասրաֆ . է ֆթէ-
րի իլան օլունմուշ տուր : Իրատը 540 պին քիսէ ագճէ վէ մու,
րաֆը 604 պին քիսէ ագճէյէ պալիզ օլուպ պու սիւրէթտէ 64
պին քիսէ ագճէ աչըք թէպէյիւն իթմիշ տիր : Պու ագճէտէն
30 պին քիսէ ագճէ գատարը , Սրբազան Փափըն մահէտի , սէ-
րայլէրինին վէ խաստա ասքէրինին , վէ սերայ խատէմէլէրին
վէ տայրէսինին վէ սուրբ ժողովքուն վէ Բժմատան էլէի կէօն-
տէրիլէն Եւրոպայըն մէսարիֆի իչիւն տիր : 100 պին քիսէ
ագճէսի տէվէթ պօրճունա , 45 պին քիսէ ագճէսի ասկերէ
25 պին քիսէ ագճէսի պինալէրէ , 4 պին քէսէսի մէքթէպլէրէ
վէ քըք պին քիսէ ագճէսի տախի թագաիւտ մահիլէլէրինէ ,
վէ եկեղեցական մաաչէրինէ թախսիս գըլընմըշ տըր :

— Պիր միւտէթտէն պէրիւ Սարաենէա տէվէթի իլէ Բժմա
պէյնինտէ պաղը եկեղեցական մատտէլէրտէն , վէ խուսուսիլէ
պտակ մատտէսինտէն տօլայը (Եսնի պաաիւրը ասիսի հաքիմ հու-
զուրունաա էվէնմէյէ բուխտաթ վէրիլմէքտէն) հասըլա կէլէն
միւնաղաա , պու տէֆա ֆրանսա տէվէթինին արայա կըրմէսիլէ
հուսուլ բէղեր օլմագտա իքէն , պունտան պէօիւք պիր մուա-
րաղա զուհուր իտիւպ . ճիւմլէսինի փէսիմանտէ պրաքմըշ տըր =
Շէօլէքի Լըրուպանըն էքսէրը տէվէթլէրինտէ եկեղեցականլէ-
րին մալէրի վէ իրատ մասրաֆլարը միրի էմլաքը մագամնտա
տէվէթ թէրաֆընտան բույէթ վէ խտարէ օլունմագտէ իտիւ-
կինտէն , Սարաենէա ահալիսի տախի պունու իսթիտայէ գալ-
գըլըպ մէմլէքէթ մէմլէքէթ տէվէթէ արզուհալ վէրմէքտէ
պուլունմուշար . պու մատտէնին նէյէ գարար վերէճէյի կէլէ-
ճէք այըն մէճմաաընտա թարիֆ օլունաճագ տըր :

— Ֆրանսըլար Բժմայը զօրպալէրին էլնտէն գուրթարուպ
Սրբազան Փափ հաղլէթլէրինէ թէսլիմ իլէտիքտէ , միւշարի-
լէյ հաղլէթլէրի մէտինէյի Բժմայա տուխուլ իտիւպ վէ 1849
սեպտ . 15 թարիխիլէ սէօլլէտիկի նութգուրէսմիտէ , ահալիյէ
հիւրմէթէն տէվէթճէ մասլահաթլէրտէ իսթիշարէ իչիւն ֆոն-
փ-լի իսիլիլէ պիր աշխարհական մէճլիսի թէշկիլիլի վատ պու-
յուրմուշար իտի . պու տէֆա վատլէրինի իճրա պույուրարագ
մէճլիսի մէղպուրու թէշքիլ իտիւպ , Բժմա աշխարհականլարընտան
էրպայը տիրայէթ վէ ֆէթանէթտէն օլան Բըրինչիքէ վէ ասը-

հուր իթմիշ տիր, վէ պունուն թէսփէսի իշիւն պունտան իքի սէնէ ագտէմ, վէ պու էսնատէ տախի մուճայիլէյհ () թոն գրսլ Լըրոպայա կիթմիշ օլմաղլէ նէ վէճհ իլէ գարար վերիլէճէրի հէնիւղ նա մալիւմ օլտուղունտան, կէլէճէք այրն մէճմասսըն տա տախի զէքր օլունաճապ տրր :

— Սէգքիւր Լըւնան հիւքիւմէթինին միւլքճէ իտարէսի փէք ույղունսուզ օլտուղունտան, իրատը մասրաֆընը գարշըլաշ տորամայարաք քիւլիէթլիւ աշքըլարը պուլունտուղու վէ իւշ գրալա օլան պօրճլարընըն ֆայիզլինի տախի էտա իտէմէտիքլէրի, վէ զօրպա վէ խրոսըզ վէ հաշարի մագուլէլէրի հիշ պիր վա գըթ նօգտան պուլմատըղը էճիլտէն : էհալիսի փէք թաճիզ, վէ գուլմ թահլթընտա պուլունտուղու քեաֆֆէի զազէթալէրտէ եաղըլը տրր :

ԱՄԵՐԻՔԱ

(Սէմալքի Սիւճթէմէա) . Սմբիքա գըթասընտա ճիւմ հիւրէթ, վէ գրալիէթ վէ իմէրաթօրլուք օլարագ սնպէշ տէն զիտաէ հիւքիւմէթ պուլունուպ, էն պէջիւք վէ էն գուվ վէթլիսի Շըմալ թարաֆընտա, Սէմալքի Սիւճթէմաա տէնիլէն տիր քի իկիրմի տէօրթ միլիօնա եազըն նուֆուս իլէ պիր ճիւմհուրիէթ տիր, վէ պու սէնէ բէիսի ճիւմհիւրլէրինին միւտտէթի թէմամ օլաճապ օլմաղլէ, պիր ախէրինին ինթիհաւ պի իլէ մէշղուլ օլմագտա տրրլար :

Չինիմաշունուն էօթէ թէրաֆնտա Ղիաբօն Իմէրաթօրլուղու նամիլլէ պիր պէջիւք փուլփէրէսթ հիւքիւմէթի օլուպ, Լըրոպալուլէրտէն պու անէտէք քիմսէ կիրէմէմիշ տիր, վէ կէչէն տէհրաէ Պիլէմէնք միլլէթինտէն պաղըլարընա եաղընըզ պիր շէհրէ տուխուլլէ բուխսաթ վէրիլմիշ իսէ տէ : Խաչըն իւզէրինէ պասըպ էջլէճէ գաբուտան կիրմէք շարթը իլէ տիր տէրլէր : էլհասը պունլար հիւքիւմէթլէրինէ կէմի եանաշաւ ճաք հէր մահալէ գալլ վէ թապեա եաբարագ, կիւլլէ մէնզիլիւնէ տախի բրիսթիան եանաշտըրմաղլար, վէ սու պիլլէ վէրմէղլէր վէ գաղա վէ ֆուրթունա իլէ կէմի բարալանըր վէ գարայա աւտամ չըգար իսէ, միւտէթի էօմիլէնէ գառար տէմիր գաֆէսէ գօյուպ խալգա կէօսթէրիլլէր իմիշ : Սէմալքի Սիւճթէմէայի Սմբիքա ճիւմհիւրի հէմքէնտի պաղըգճը կէմիլլէրինի մուհա

Ֆազա իթմէք վէ հէմ տախի քեաֆֆէի քրիսթիյան միլլէ թինէ
վէ թիճարէթէ վէ ինսանիյէթէ պիր խըտմէթ իթմէք միւրա
տիյլէ պու տէֆա Ղիաբօնա պիր ճէնք վաբօրու տօնանմասը
կէօնտէրէրէք էվվէլա սուլճ եօլու իլէ պու եասաղըն պօզուլ
մասընա սայ իտէճէք, վէ ուրամատըղը հալտէ ճէնկէ տախի
միւրաչիթէթ օլունաճաղը զաղէթալէրտէ մուհարրէր օլուպ
պու քէյֆիէթին նէյէ գարար վէրէճէյի վալթընտա իշար օլու
հաճագ տըր :

ԱՃԵՄ

Սեպտեմբերին օն ալթըսը թարիխիլէ Մէմ շահընըն պաշը
նա կէլէն ֆէլաքէթ շու վէճճ իլէ հիքեայէ օլունուր : Եւ վմը
մէղքիւրտէ Մէմ շահը թէհրանտէն տըշարը ալա չըգըպ . պաշ
վէքիլի օլան Սուլթաֆա էլ Սամէլք խան, վէ պաշ իմրահօ
րու Լսատ ուլլահ խան վէ սայըր խատէմէլէրի եաեան օլարաք
րիքեապընտա կիթմէքտէ իքէն, աթա պինմէլէրիի շահ էմր իւ
տէր . վէ աճէմ թէշըիֆաթը իւզըն շահ էօնտէն կիտէր վէ եա
գընընտա քիմսէ պուլունամաղ օլմաղէ նա կեահ քարշըսընտան
պալի թապիր օլունան մէղհէպտարլէրտէն պիրի շիտտէթլէ չը
գըպ, էֆէնտիմ արզուհալիմ վար, զուլմ ալթընտա ֆուգա
րայըղ տէյի հայգըրտըքտա : Շահըն էթպասսը աթլարը թէ
փիպ եէթիշմէտէ պալի թապանճասընը չէքիպ Շահըն իւզէրինէ
աթէշլէր իսէ տէ, Շահ վուրուլմաղ տէր ագապ պիր պաշ
գա պալի տահա զուհուր իաիւպ, տապանճասընը եինէ Շա
հըն իւզէրինէ աթէշլէր իսէ տէ, պաշ վէքիլ եէթիշիպ անըն
սաղ գօլունու թուլթմասիլլէ վէ խանէլէրիի տախի մէրսումէ
սաբլամասիլլէ նշան պօզուլուպ քուրշունլար Շահըն պաշընտան
կէշլէր կիտէրլէր . պուլուն կէօրտիւքտէ իլք պալի քամասընը չէ
քիպ Շահըն իւզէրինէ հիւճիւմ իտէր, խատէմէլէր եէթիշիպ
անը բարալամաքտա իքէն, պիր իւշիւնճիւ պալի Շահըն իւզէ
րինէ տէֆա տապանճա պօշատըր վէ Շահ չէնեհտիտէն վէ
տուտաղընտան ցարարսըղճա վուրուլուր . վէ տէր ագապ թէհ
րանէ տէօնիւպ ասկէր չըգարրըլար, վէ ճիւմլէսինի թուլթուպ,
վէ շէրիքլէրինի տախի արայուպ պուլուպ շիմոյէ տէք տէօրթ
եիւզ գատար պապլի կէօնակէօն էղիլէթլէր իլէ թէլէֆ իլլէ
միշլէր օլտուղու թէհրանտէն եազըլմըշ տըր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹՐԱՆԻ ՄԵԼԻՆԵՎԻՒՆ

Ազգանձա օվա բանայիրի, Բուժ էլինին պեջիւք բանայիր-
լէրինաէն պիրի իսէ, կիւմրիւկիւ իլթիզամ օլունտուղունտան,
վէ միւլթէզիմլէր թէրաֆնտան պաղիրկեան վէ բանայիրճիլէրէ
քիւլլի միւլթիլաթ բէյտա օլունտուղունտան. հէր քէս բանա-
յիրէ կիթմէքտէն վաղ կէչէրէք պիր քաչ սէնէտէն պէրու բա-
նայիրտէ բէք ալ ալըշ վերիշ օլտուղու մալիւմտիւր:

Պու բանայիրին կիւմրիւկիւ հէր քաչ զուռուշա իլթիւ-
զամ օլուրսա. աիւքեանճըլար պէյնլէրինտէ թագսիւմ իսէրէք
խաղնէյէ էտա իթմէք, վէ պու վէճհիլէ պունտան պէջլէ օ
կիւմրիւկիւ քալտըրմաք իւզըէ լէքի եիւզ պաղիրկեան իմզասիլէ-
պիր արղու մահսէր, պու տէֆա Ռիլիպէ վալիսինին թաֆսիլէ
նամէսիլէ պէրապէր պապը ալիյէ վապ օլմուշտուր:

— Սեպտ. 27 ճիւմտա իրթէոի կիւնի պէյ օղլու զապթիէսի
սիմիթճի սօգաղընտա պիր Նաբօլթմանլու էվի պասըպ, պաղը
գալպ վէ էճնաս սիքքէլէրի պուլմուշար, վէ իսանէ սահիպի
թու թուլուպ եինէ Նաբօլթմանտէն, աաղը գալպաղանլար տաիսի
տրանմագտա տըրլար: Պուլունան սիքքէլէր իլէ շիմտիքի նէմ-
չէ իմբէրաթօրու իսմինէ քըրմից ալթուլի, վէ ինկիլիզ քըալի-
չասը Վիթթօրիա իսմինէ լիրա պաաղըպ, փէք պէնզէթիլմիշ
իսէ տէ, թարթըլարը փէք հաֆիֆ տիր: Քէզալիք տիրէքլի
րիալ, վէ գարպօն վէ եիրմիլիք վէ էլլիլիք վէ եիւզիւք մէճի-
տիյէ պասըլմըշ իսէ տէ քէնարլարը վէ եաղըլարը վէ թարթը-
լարընտան գալպ օլտուքլարը բէք չափուք աննաչըրը: Վէ եիւզ-
լիւք գայիմէնին թուրասընը տաիսի պիր վէճհ իլէ ույտուրա-
մատըղլարընտան, քեւհատէ էյի չըքմամըշ վէ պէլիսիզ կիպի
տիր:

— Սիւսիւ Պօնսիօ նամ մէշհիւր իթալիան միւհէնտիս քի
տիւրլիւ ֆաիտէլիւ մաքինալէր իճատ իտէրէք Նւրոպատէ շէ-
րէֆ քէսպ իթմիշտիր, ասիթանէտէ հէր սէնէ եանղընլարտան
զուհուր իսէն խաճարաթը իշիտէրէք, եանղըն հէր նէրէտէ
վէ էվին հէր հանկը թարաֆնտա զուհուր իէտրսէ չար չապըք
պաստըրմաք իւզըէ պիր էճզա իճատ իտիւպ պէրապէր ալմըշ
կէլմիշ տիր: Պու առէմին նիյէթը խայրիէսինին հուսուլէ կէւ
մէսի ազիմ էմէլ վէ արզու իտէճէք շէյ տիր:

— Պու տէֆա տիւնեատէ եաբըլան էն պէցիւք պէյլիք կէ-
միսի, ինկիլթէրրատէ աէնիզէ ինտիրիլմիշ տիր : Պունուն իսմի
էվէլա ունսրը «Եասլըլ օլուպ», պատհնու ճէնէրալ ուէլնիսն նամ
քիմէսնէնին վէֆաթընտա իսմի էպէտի գալմաք իւզըն ուէլնիսն
թէսմիյէ գըլընտը : Պու կէմինին պօյու 278 պուշուք ինկիլիզ
գատեմի, վէ էնի ալթմըշ գատեմ վէ եիւքսէքլիկի 65 գատեմ
տիր : Վէ քուրու թէքնէսինին աղըրըզը 50000 գանթար, վէ
տօնանմըշ օլտուղու հալտէ 100.000 գանթար տըր, վէ պուշու
տան մատա 67.000 գանթար տախի եիւք ալա պիլիք : Պու թա-
ճիւպէ շայան կէմինին իքի թարաֆընտա 140 թօփու վար, վէ
գըշընտա տախի 6 թօփու օլուպ, կիւկէրթէսինտէ տախի միլ
իւսթիւնտէ տէօնէր վէ հէր թարաֆա աթըլըր պիր պէցիւք
գանթարըք թօփու վար տըր :

— Ուսիյատա Վ օղնօսէնք նամ սահրատա պիր պէցիւք թա-
լիմ օլուպ, Լըրօպանըն միւթէպէր ճէնէրալլարընըն օրայա տա-
վէթ օլունտուղու մալիւմ տիւք : Թալիմ պիթօիքտէն սօղրա
Բրուսիա տէվէթի աթըլ ճէնէրալլարընտան Ֆէրիզ վէ ճէնէ-
րալ Վ քանկէլ եավէրլէրիյէ պէրապէր ասիթանէյէ վիրիւս ի-
տիւպ, վիւքէլա իլէ միւլագէթ խլէտիքտէն սօղրա, հոկտեմ
բերին պէշինճի կիւնիւ Բրուսիա էլէտի իլէ պէրապէր խաքիւ-
բայը շահանէյէ տախի ազիմէթ խլէտի, վէ խուրուճինտէ սէ-
րաքէր գաբուսուշտա ասաքիրի շահանէնին թալիմլինի սէյր
վէ թամաշա իտիւպ ղայէթ թահսիյն խլէմիշ տիր : Խարիճիէ
նազըրը ութուֆէթլու Ֆուատ էֆէնտի հազընթլէրի պիր գաշ
կիւն սօղրա քէնտիսինէ ճէսիմ պիր զիաֆէթ վէրիպ, Բրուսիա
սէֆարէթի թապըմընը վէ սայըր պազը միւթէպէրանը տավէթ
խլէմիշ տիր : Ղէնէրալը մումայիլէյհ ասիթանէտէ պիր գաշ
կիւն տահա արամ, վէ սէյր ու թամաշայէ շայան ճամի վէ էպ-
նիէ վէ մահալը սայիրէյի զիարէթ խլէտիքտէն սօղրա, հոկտ.
12 տէ, թրիէսթէ վաբօրիյէ Բրուսիայա ալտէթ խլէմիշ տիր :

— Պէրէշամտէ վիքար Սօնսինէօր Վ իլարտէլ վէֆաթ իթմիշ
օմալլէ եէրինէ ֆրանչիսկան կարգընտան Սօնսինէօր Տամրէն
Ս. Ըթոռ թէրաֆնտան նասպ պուրուլմուշ. պու ճիհէթլէ վէ-
քեալէթէն պէրուլթտա պուլունան Իզմիր Փիսգոպոսու Ս.
Սուսապինինին եինէ Իզմիրէ կէլէճէկի մէմուլ տուր :

Ինկիլթէրա քրտիչաւ խառա ապերի Սիրալայէրինտէն , Վօլօնէլ Համիլթըն նամ քիմէսնէ տախի ասիթանէյէ վիրիւտ իւ տիւպ , ապերի քըշա վէ խասթախանէ վէ մահալլը սայիրէի սէյր իւ թամաշա խլէտիքտէն սօղրա Ինկիլթէրայէ ավտէթ իթմիշ տիր :

— Պրանսա ճիւմհուրու րէիսի Լուի Նաբոլէօնտէն թէշրի ֆաթճըսը , վէ ագրապասը օլան Վօլօնէլ Վօնթ Պաղչիօքքի հոկ տեմբերին սօգուղունձու կիւնիւ Սաթելան նամ վաթօր ֆրգաւ թիշնի իլէ Սըսըրտան վէ Իզմիրտէն կէլէրէք ասիթանէյէ վասլ օլուպ , Պրանսըղ էլչիսինէ էնմիշ , վէ վիւքէլա իլէ միւլլաթ իտիւպ , հուղուրը շահանէյէ տախի ազիմէթ խլէմիշ տիր : Պու զաթէ տախի խարիճիլէ նազըրը եալըսընտա պէյիւք զիաֆէթ վիրիլիւպ փէք չօք միւթէպէր զէվաթ տախի տալլէթ օլունմուշ տուրլար : Սումայիլէյս Սթամպօլուն թամաշայէ շայան մահալլինի գէշթիւ կիւղար խլէտիքտէն սօղրա , հոկտեմբերին 23 իւն ճիւ չարշամպա կիւնիւ , Պրանսայա թարաֆը տէվլէթը ալլիլէ տէն էլչի կիտէճէք Վէլի փաշա հազրէթլէրինի տախի սէֆարէթի թագըմըլա իգրամէն պէրապէր ալարագ թարապէտտէն ալիմէթ , վէ սէրայը հիւմայուլն փիշկեսնա վասլ օլտուգտա 21 թօփ աթարաք սէլամլատըքտան սօղրա Վարսիլէա ճանիպինէ , կիթմիշտիր , Սումայիլէյս Վօնթ Պաղչիօքքինին պու ճանիպէ կէլմէսի , Պրանսատա մահպուս օլան Լպոտ էլ քատէր շէյսին Պուրսատա իգամէթինէ րուխտաթ թալէպ իթմէք իշիւն տիր տէնիյօր :

— Հոկտեմբերին 12 ինճի բազար կիւնիւ Քոթիէ քը պօֆօր նամ քիւչիւք Պրանսըղ վաթօրու խայըճա եօլճու ալարաք Լնասիա նամ եէնի այազմայա կիթմէքտէ իքէն ղայէթ գըլըտան կէլէրէք այազմայա եագըն պիր գաեայա չարփըպ վաթօրուն հըզը իլէ իւթիւնաէն աթլամըշ իսէ տէ , էօնիւնտէ իւշ գատէմ սու ալթընտա պաշգա պիր գայա տահա պուլունտուղունտան անըն իւզէրինէ օթուրմուշ , վէ կէմի պիր եանընա եաթմըշ օլտուղունտան հալա սաքին օլմասա կէմինին վէ իլա եօլճուլարըն խալի խարապ օլաճաղը տէրքեար իտի . հէրնէ իսէ մուխաթաւ րա իշարէթլէրի չէքիտիքտէ , օ կիւնիւ եինէ այազմայա կիթմէքտէ օլան սոֆալէր վէ ոօլվ վաթօրլէրի կէօրիւպ եէթիշմիշլէր

վէ հէր նէ գատար չալըշմըշար իսէտէ կէմիյի գուրթարամայու
րագ, եօլճուլարընը ալըպ կիթմիշէր, Կէճէ ֆրանսըզ էլէիսի
մայէթինտէ օլան պէշլըք վաքօրու եէթիշիպ գուրթարմըշ, վէ
համու օլտուն կէմիտէ պիր սապաթլըք միւշահատէ օլունմամըշ:

— Հոկտեմբերին 13 իւնճիւ վէ 14 իւնճիւ կիւնիւ չանապ
գալէսի ճիվարլարինտա լոտոստան պիր պէշլիւք ֆուրթուշնա
գօփուպ, շիմոխէտէք մալիւմ օլան 13 գատար թիւճար կէմի-
սի բարալանմըշտըր: Մահը մէզպուրուն 23 իւնտէն սօղրա օլան
ֆուրթուշնատա քարա տէնիզտէ վէ Մարմարատա աալսի եիրմիւ-
տէն պիլատէ կէմի թէլէֆ օլմուշ տէշիւ իշիալիմիշ տիր:

— Պօղազտան տըշարը թիճարէթի մուհաֆաղա իշիւն ֆրանսըզն տալիմա պիր ու-
ֆագ տօնանմար պուլունտուզու մալիւմ, մէզբիւր տօնանմա հէր սէնէ Եռնանտա
Աթինա լիմանընտա գըշլամագտա պուլունմուշ իսէտէ, պու սէնէ ամիրալ Բօմէն Տէֆօւ
սէ իզն վէ րուխտաթ ալուպ Էգլիրտէ գըշլամագ իւզրէ Ուրլա լիմանընա վապ օլմուշ տուր
վէ եէլքէն կէմիշիլիտէն սարֆը նազար իլէ տօնանմար միգբիւր պէշլիւք վէ քիւշիւք
եալընըզ ալթը գըլթա վաքօրտան միւրէթթէպ իմիշ:

— Բուճիլի գըշլարընը տօլաշըպ, խըքսըզ տրամաք վէ առալարն ումուրու գապըթա-
ւընա տըգգաթ իթմէք վէ ասաքիլի պահրիշէն եէլքէն վէ թօփ թալիմի իթտիրմէք իւզրէ
ֆէրիք Մուսթաֆա փաշա իլէ կէօնտէրիլէն ֆըրգայը տօնանմա մահալը մէմուրիէթիլի
տօլաշըպ հոկտեմբերին օն ալթընճը կիւնիւ աթիթանէյէ վապ օլմուշ տուր: քէզալթ
ֆէրիք Ահմետ փաշա իլէ անառօրու սէվահիլինէ կէօնտէրիլէն տիկէր ֆըգայի տօնանմա
տաթի իթիթամը մէմուրիէթիլէ թարիլի մէզպուրտէն պիր կիւն ագտէմ Աթամպօլա վապ
օլուպ: կէրէք մէզբիւր ֆըգայի տօնանմար վէ կէրէք Պէշլըթաշ Էօնիւնտէ պուլունան
պէշլիւք տօնանմա էրթէսի կիւնիւ պա իրատէի շահունէ թէրսանէ լիմանընա չէթիլիշ
տիրլէր:

— Իսլամ հաճիլէրիլին մէքէտէն ափտէթինտէ, վէթանլարընա կէլլէրիլին պիր ու-
հուլէթ օլմաք իւզրէ հէր սէնէ պիր պէշլիւք վաքօր կէօնտէրիլտիլի միսիլիւ պու սէնէ
տաթի Մէճիտիլէ նամ ֆըգաթիլիլի հիւմայիւն պէրութ ճանիպինէ կէօնտէրիլմիշ տիր:

ՍՕՆ ՀԵՎԸՏԻՍԸԹ

17 Հոկտեմբեր թէքիր տաղընտա իքամէթէ մէմուր օլան Մու-
սա Սաֆվէթի փաշա պա իրատէի սէնիէ Լսիթանէյէ ալ-
տէթ իլէմիշ տիր:

25 Հոկտեմբեր Լաքելախան Վիգար վէ Բէթրա արքեպիսկո-
պոսու Ֆազիլէթիլի Սօնսինէօր Իլարօ հազըթէթէրի իշ պու
ճումաա իրթէսի կիւնիւ Տօմայա աղիմէթ իթմիշ տիր:

27 Հոկտեմբեր պիր միւտէթտէն պէրիւ Խարիճիլէ քեաթիպի

պուլունան իմին Սիւսիս էֆէնտի, նա միզաճ օլուպ ըս-
թամպօլուն ապ ու հափստըլէ իմթիզաճ իտէմէտիկինտէն
Պէրութտա իգամէթ իթմէք իւզըն թափախտ պույրու-
մուշ տուր :

- Ըթինատա տէվէթը ալիյէ էլիսի պուլունան Պապուլի է-
ֆէնտի, իմին էֆէնտինին եէրինէ Խարիճիյէ քեաթիպի
նասպ օլմուշ տուր :
- Ի իմանտէ բասաբօրթ միւտիրի Սապրէ Եէշաթ պէյ Ըթի-
նայա մասլահաթկիւզար նասպ օլմուշ տուր :
- Սայտա (Պէրութ) վալիսի Վափրէ փաշա ազլ օլուպ եէրի-
նէ Ըշքար փաշա նասպ օլմուշ տուր :

ՃԵՆԵՐԱԼ ՈՒԵԼԻՆԹՕՆՈՒՆ ՎԵՓԱԹԸ

ՎԵ ԹԵՐՃԻՄԵԻ ԱՀՎԱԼԸ

Հայաթտա պուլունան Ղէնէրալէրին էն ինթիեսըր վէ էն
մէշուրու վէ պէօիւք Նաբոլէօնուն իսամը զալիպի պու սէնէ
Ինկիլթէրրատա սէքսէնտէօրթ եաշնտա օլարաֆ վէֆաթ իթ-
միշ տիր, պու ատէմին ճէնքլէրտէ մէհարէթի, վէ մէշլիսլէրտէ
օլան ֆէթանէթի ճիհանէ ագս իթմիշ վէ քէնտիսի տիւնեատէ
նատիր իւլ զուհուր քիմնէլէրտէն օլտուղունտան, թէրճիմէի
ասվալի Եւրոպա զազէթալէրինտէն ալնարաֆ պէր վէճիւթի
պէյան օլունուր :

Ղէնէրալ Ուէլինթօնուն իւք իսմի Ըրթուր Ուէլէլի օլուպ
1769 սէնէսի Իրլանտա ատասընտա էսկի վէ միւթէպէր պիր
ֆափլիւտտէն օլարաֆ տիւնեայա կէլմիշտիր, աճսյիպ պիր թէ-
սատիւֆ տիր քի ասրըմըզն էն պէօիւք ատամլարընտան չօղու
մէսէլա Նաբոլէօն, Ուէլինթօն, Հաթոպրիան, Բիւլվիէ, Բա-
նինկ Ուաթըր Սգօթթ, Սըսըր վալիսի Սէհմէտ ալի բաշա,
վէ սայըրլարը տախի պու 1769 սէնէսինտէ, տիւնեայա կէլմիշ
տիրլէր : Սէրտում էվվէլա Լթօն նամ հարպիյէ մէքթէպինէ
կէօնտէրիկպ վէ ճնտան պիր ֆրանսըզ մէքթէպինէ նագլ իտիւպ
օն սէքիզ եաշնտա միւլազիմ, եիրմի իքի եաշնտա եիւզպաշը
վէ եիրմի ալթը եաշնտա Պիլէմէնկտէ միրալայ օլտու :

Պէտիւք պիրատէրի Մարգի առ Սւէլէլի հինախառն վալիսի պուլունտուղունտան ինչէմէնկոէն հինտէ նապլ իտիւպ, օրատա փէք չօք ճէնքլէրոէ պուլունարագ հինտ հիւքիւմուարլէրինին ֆէթհինէ քէնտիսինին տախի պէտիւք մուսվէնէթի օլտու նի հայէթ պուլնճա մուհարէպէլէրոէ, չէճաէթ վէ մէրտլիք իզ հար իտէրէք, 1807 սէնէսի խնկիլթէրրանըն էն չէօհրէթլի ճէնէրալլարընտան պիրիսի օլմուշ ուտու: Պու էսնատէ պէօ յիւք Նաբուլէօն իմէրաթօր պիւթիւն Եւրոպայը զապթ իթմէք գաստըլա Փորթուկալ վէ Սպանեօլ Տէվլէթլէրինի խախի ֆէթհ իթմէքաէ օլտուղունտան, ինկիլիզ տէվլէթի թէրա ֆընտան օն պին ասկէր իլէ մէրսում էվլէլա Փորթուկալ վէ պատէհու Սպանեայա կէօնտէրիլոի: (Օրատան ֆրանսըլլար իլլէ ուղըաշմայա պաշայըպ, եէտի սէնէ պիր տիւղլիէ ֆիթու հաթտէն ֆիւթիւհաթէ եիւրիւյէրէք նիհայէթ 1815 սէնէսի էսէրի էպէտի գալաճագ Սաթէրլօ ճէնկինտէն պէտիւք Նաբուլէօնու պօղուպ բէրիշան վէ ասկէրինի թար ու մար իթմէսիլլէ պիւթիւն տիւնեատէ տայիմի գալաճագ պիր չէօհրէթ վէ չէրէֆ քէսպ իթմիշ տիր:

(Պագիտի Եիլիմէթէր այնպա Եալլաճա):

ԼԷԹԱՅԻՓ

ՕԳՈՒՄԱՂԱ ՀԱՎԵՍ ԿԵԹԻՏԻՃԻ

ՊԻՐ ՄՈՒԱԼԻՃԻ

Ուստիս խմէրաթօրունուն միւգարրիպլէրինտէն ահպապարընտան պիր գօնթէ, օգուճաք սէվմէզ վէ էլինէ քիթապ այմալ պիր քիմնէ օլտալ, խմէրաթօր քէնտիսինէ հէր նէ գատար նասիհէթ վէրիպ օգուճաղա թէշվիլ իթմիշ իսէ տէ, ինատընը եէնէմէլիպ էլինէ քիթապ ալտրումամըշ նիհայէթ չարէսի թիւքէնիւպ, խմէրաթօր եիւզ Եաբրաքլլէ պիր կիւզէլ քիթապ պաղլատըպ, հէր քէահատըն ալթընա պէշ եիւզ քարպօվանըք պիր լէր քայիմն Եաբրտըրալ, քիթապը օգուտուն տէյի քօնթէյէ կէօնտէրմիշ, քօնթէ քիթապը աշալ քայիմէլլի կէօրտիւքաէ, ալլը ճէպինէ գօր վէ ոէսին չըդարմալ: Պիր քալ կիւն սօղքա խմէրաթօր քօնթէլի կէօրտիւքաէ պիր չէյ թընմատըլընա զայէթ թա ճիւպ էտիպ, քիթապը օգուտունուն պիր չէյ աղնատըն մը տէյի սիվալ իտէր, քօնթէ ճէվապ վէրիւպ, էվլէթ օգուտում, լաքին քիթապըն պաշկա չօք ճիլտէրի (հատորլարը) տախի օլաճաղընտան հէփսինի օգուճաղա պիր չէյ տէյէմէմ տէտիկի հալտէ, խմէրաթօր քօնթէնին չէյթանըլընա թաճիւպ իտիւպ, պիր քալ կիւնտէն պիր քիթապ տա հա կէօնտէրի, իւզէրինէ թիւնի վէ սօն ճիլտ տէյի Եաղար, վէ օլ վէճիլլէ օգուճաք սէվմէյէն քօնթէնին ումուսի տախի գաթ օլտը:

Հէր քիթապը պու չէրիլտէ օլտա նիլէ միլիօն օգույնլար զուհուր իտէրիտի ա ճապ: